

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Ishaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnistva:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 44. Štev. 44.

Chicago, Ill., 10. novembra (November) 1915

Leto 1. Volume 1.

Lokalne vesti.

Onim rojakom, ki obiskuje slovensko večerno šolo glede ameriškega državljanstva se tem potom naznanja, da se vrši poduk znanprej ob petkih namesto ob četrtkih. To spremembo se je naredilo vsled želje onih rojakov, ki obiskujejo med tednom tudi angleško večerno šolo.

Dosedaj obiskuje to slovensko večerno šolo že 32 kandidatov za ameriško državljanstvo. Ker nam čas naglo poteka, bi bilo želeli, da se marljivo poprimo vsak učenja, kajti drugi mesec okoli Božiča bode že potreba pokazati pred sodnijo kar se je vsako priučil.

Mohorjeve knjige za leto 1916 se dobijo v našem slovenskem župnišču in pa v pisarni "Glasila K. S. K. Jednote".

Iz Rima prihaja semkaj poročilo, da je sv. oče imenoval Monsignorjem generalnega vikarja čikaške nadškofije Very Rev. M. J. Fitzgibbonsa in Very Rev. Aloysius J. Thieleja. To imenovanje se je izvršilo vsled želje pokojnega nadškofa Quigleya, ki je navedena še pred svojo smrtjo priporočil sv. Stolici v Rimu za to odlikovanje.

Mestna in državna davčna oblast je baš te dni zaključila uradno cenitev zemljišč in skupno svoto osebnega dohodninskega davka v Cook okraju za prihodnje leto. Oblasti cenijo skupno zemljiško vrednost in osebno premoženje na \$3,473.370.306 ali za \$489.508.876 več kot lansko leto. Mesto Chicago bode plačalo davke od ene tretjine celokupne davčne vrednosti in sicer od \$736.242.052 na zemljiščih in \$221.073.635 od osebnega premoženja. Razne železnice tukaj bodo plačale od \$21.133.509 vrednosti odmerjen davek. Pa naj kdo reče, da ni naš Cook okraj na dobrem finančnem stališču!

Kakor se čuje bode izdala policijska oblast mesta Chicago zapovedno odredbo, ki je že dlje časa v veljavi tikajoča se obika gledališč, javnih dvoran in cerkva. Po novi postavi bo smelo biti v cerkvi le toliko vernikov kolikor je sedežev na razpolago; stativ v cerkvah bode enostavno prepovedano. Ker je v naši slovenski cerkvi sv. Štefana še nekaj sedežev na razpolago, se rojaki opozarjajo na to novo odredbo. O tej zadevi nam je minulo nedeljo tudi naš domači g. župnik oznanil.

Zvezina sodnija v Chicagu je minuli teden aretirala pomožnega uradnika mestnega sodniškega urada Nikolaj Collinsa, ker je jemal na svoje ime državljanske papirje in iste Italijanom prodajal po \$25. — Z njim vred se nahaja v zaporu tudi 15 tako naturaliziranih Italijanov. Naravno, da zadene sedaj vsakega obéutna in primerna kazen v zaporu.

Že od leta 1888 ni bilo v tem mesecu na dan 7. novembra tako krasno vreme, kakor minulo nedeljo. Toplota je kazal namreč ta dan 75.3 toplote. Ni čuda torej, da je bilo videti ta dan na obalah našega jezera več vročevrtničev, ki so se kopali, kakor o sv. Jakobu. Da bi tako vreme ostalo le še do konca tekočega meseca.

Prav ta dan smo imeli tukaj v Chicagu parado "protitemperenčnikov," kakoršne se ne pomni zgodovina tega mesta.

Ker je meščanstvo Chicaga v obéce nejevolno radi nove policijske odredbe o zapiranjih gostiln ob nedeljah, se je v ta namen priredilo minulo nedeljo velikansko parado ali manifestacijo za "osebno svobodo" vsakega meščana. Razna društva in ostale skupine so korakale po Michigan Ave v ne-

preglednih vrstah. Število teh se je uradno preračunalo na 69.480. Poleg tega je bilo v paradni vrsti tudi 3850 okrašenih avtomobilov, in 715 vozov. Skupno število vdeležencev te parade se računa na 101.470 oseb. Župan Thompson je baje to parado z veliko nezadovoljnostjo gledal, kajti parade "suhačev," ali njegovih somišljenikov se je pred 2 tedni udeležilo le 5000 oseb in še tem so plačevali baje za udeležbo po 50c.

Dne 7. t. m. je bilo policiji prijavljen samo 15 slučajev prestopkov nove nedeljske gostilničarske postave.

Novice iz slovenskih naselbin.

25letnica slov. župnije na Calumetu.

Naša severozapadna poznata slovenska metropola, mesto Calumet, Mich. je obhajala večeraj 25 letni spominski dan, odkar se je ondí ustanovila samostojna slovenska župnija. Dne 9. novembra 1890 je namreč posvetil ondi pok. škof Vertin prvo slovensko, tedaj še leseno cerkev sv. Jožefa, ki je pa leta 1901 zgorela. Za zgradbo te cerkve si je pridobil največ zaslug tedanji ondodni, sedaj že pokojni župnik Josip Zalokar. Ko je zapustil župnijo Rev. Zalokar, jo je oskrboval do l. 1904 Rev. Marko Pakiž; njegov naslednik je pa še sedaj župnik Rev. L. F. Klopčič, ki je kmalu po svojem nastopu zgradil povsem novo in krasno zidano sedanjo cerkev sv. Jožefa, ki je veljala nad \$100.000 ter bo v doglednem času že brez vsakega dolga. Vsa čast neumornemu Rev. Klopčiču in tudi vrlim faranom slovenske cerkve na Calumetu. Dal Bog, da bi praznovali še vsi skupaj tudi petdesetletnico ondote župnije!

Duhovniške vesti.

Dosedanji župnik slovenske cerkve Matere Božje v Waukeganu, Ill. Rev. Jos. F. Stukel je imenovan župnikom v Bradley, Ill. Na njegovo mesto je prišel, kakor smo že poročali Rev. F. S. Ažbe, iz Steeltona, Pa. Rev. John Plaznik, ki je daroval dne 30. maja letos v La Salle, Ill. novo mašo, je imenovan kaplanom cerkve sv. Jožefa v Jolietu, Ill. Rev. Josip Škur, ki je bil dosedaj za kaplana pri goriznačeni cerkvi, je bil pa imenovan župnikom slovenske fare v Lorainu, Ohio.

Srebrna poroka.

Dne 2. novembra t. l. je obhajal starosta newyorških Slovencev Mr. Josip Rems v Brooklynu N. Y. svojo srebrno poroko, še zdrav, trden in čil, kakor tudi njegova gospa soproga. Mr. Remsu je došlo tem povodom obilno čestitk iz mesta in tudi drugih krajev, kar kaže, da uživa Mr. Remsova družina spoštovanje in ugled.

Mr. Josip Rems je že več let pomožni tajnik naše K. S. K. J.; ustanovnik in tekem 15 let vedni predsednik društva sv. Frančiška Seraf št. 46 K. S. K. J. in ustanovnik ter predsednik Slov. pevskega društva "Slovenec" ter deluje vedno z vso agilitostjo za napredek in proevit slovenske naselbine v Greater New Yorku.

Tem povodom mu kličemo: Še na mnoga leta! Dal Bog, da bi dočkal še čil in zdrav tudi svojo zlato poroko!

Županske volitve na Evelethu.

Pri županski volitvi na Evelethu, Minn. dne 2. t. m. bi bil kmalu prodrl s svojo kandidaturo Slovenec J. J. Brince. Dobil je namreč 426 glasov, njegov nasprotnik Fincc Saari pa 534. Ako bi se bi-

li ta dan vsi Slovenci in Hrvatje mesta Eveleth združili in oddali svoje glasove za svojega moža, bi imelo danes mesto Eveleth, ki šteje približno 8000 prebivalcev, — prvega slovenskega župana. Upamo, da bode Slovenec zato pač pri prihodnjih občinskih volitvah zmagal.

Iz Clevelanda, Ohio.

Znano je, da je v Clevelandu, O. naša največja slovenska naselbina, ki je primeroma tako velika, kakor polovico naše bele Ljubljane. Kako hitro se ta naselbina množi in raste, nam kažejo tudi številke o ondodnem naraščanju, ali statistika o šoloobvezni mladini. "C. A." poroča, da so našli pred kratkem v tem mestu 3061 slovenskih otrok, ki obiskujejo farne in javne šole. Farne šole sv. Vida v Clevelandu obiskuje 1097 otrok, šole v Newburgu 387, šole v Collinwoodu pa 279 otrok, torej skupaj 1763 šolarjev. V javne ljudske šole pa pohaja v tem mestu 1298 otrok. Govori se, da namestna mestna šolska oblast uvesti za te javne šole slovenski učni jezik.

Ameriške vesti.

Protest Zedinjenih držav.

Washington, D. C. 7. novembra. Vlada Zedinjenih držav se je že dlje časa pripravljala na protest napram Angliji, ker se slednja noče ozirati na mednarodne pogoje in mednarodne odredbe. Znano je, da Anglija zadržuje promet med Evropo in Zedinjenimi državami in da je zaplenila že več tovornih ladij, ki so plule venkaj, ali pa naobratno. Pri tem ima naravno ameriška trgovina ogromno škodo. Da se odpravi to krivico, je poslal te dni državni tajnik Lansing v London tozadevni protest v imenu Zedinjenih držav. V tem protestu se je zahtevalo, da naj Anglija upošteva zaježene pravice vseh nevtralnih držav, tako tudi pravice Zedinjenih držav.

Iz Londona se semkaj poroča, da je Anglija v tem upogledu zelo trdovratna, ker noče nikakor opustiti blokiranja ameriških tovornih parnikov. Ako se bode Anglija temu še dalje protivila, pride vsled tega lahko do kakih resnih posledic med njo in Zedinjenimi državami.

Poražene sufragetke.

Pri volitvah za splošno volilno pravico, vršečih se dne 2. t. m. v državi New York, Mas. in Penna so bile zopet sufragetke do cela poražene. V New Yorku je glasovalo proti tej predlogi 210.000 volilcev, v Mass. 132.083 v Penna. pa 60.000 glasov večine.

Sufragetke so bile minuli mesec tudi v državi New Jersey poražene; pri tem jim je manjkalo 56.000 glasov.

Država Ohio ostane mokra.

Dasiravno so napeli temperenčniki v državi Ohio dne 2. t. m. vse sile, da bi spravili v veljavo zakon za splošno prohibicijo, se jim ta načrt ni posrečil. Poraženi so bili namreč ta dan z veliko manjšino, oddanih glasov.

Nemški zarotniki.

New York, N. Y. 8. novembra. Zvezina policija še vedno marljivo zasleduje pristaše znanega nemškega špijona Robert Faya, ki je hotel po naročilu svoje vlade pograti v zrak več ameriških tovarnih parnikov. Sedaj se je doznalo, da je Fayeve banda potrošila okoli \$500.000 v te zlobne svrhe, ki so se ji pa izjalovili. Ker še nimajo vseh nemških zarotni-

kov pod ključem, bo trajalo še dolgo časa, predno pride do glavnih obravnave. Zanimivo je tudi najnovejši odkritje v tej zadevi, da je bil Robert Fay, glavni vodja teh špijonov rojen na Ogrskem.

Velik požar.

Dne 2. novembra je zgorela v Brooklynu, N. Y. neka 4 nadstropna hiša za stanovnike ki je služila neki judovski trdki za izdelovalnico obleke. Pri tem je zgorelo 6 mož, 3 ženske in 4 otroci. Sedaj je policija aretirala lastnika te hiše Ed. L. Diamonda in njegovo ženo, ker sta se ravnala napram policijskim predpisom in prepovedi, da se ne sme v privatnih hišah opravljati tovarniškega dela.

Italijanski konzulat v nevarnosti.

New York, N. Y. 7. novembra. Večera jutra je vrgel nekdo pred poslopje tukajšnjega italijanskega generalnega konzulata veliko bombo, ki se je na mestu razstrelila. Škode ni ta razstrelba povzročila nobene razen, da je nekaj šip na poslopju popokalo. A tentator je še pravočasno odnesel svoje pete pred policijo. To je bil že tretji sličen bombni napad na ta italijanski konzulat.

Rodbinska žaloigra.

Seattle, Wash. 6. novembra. V popolni dušni zmedenosti je danes tukaj ubil klepar George Roberts svojo ženo in slepo hčerko, dva druga otroka je pa s sekiro nevarno ranil. Morilec si je zatek s strelom končal tudi sam življenje. Govori se, da je Roberts zblaznel vsled svoječasno zadobljene težke poškodbe na glavi.

Znorel v cerkvi.

San Francisco, Cal. 8. nov. — V tukajšnji katedrali Matere Božje je znorel večeraj med sv. mašo neki Thomas D. Thornton ker se je hotel vprčo drugih vernikov križati. Najprvo se je ulegel na lesena cerkvena tla, zatem je pa prišel s kosom železa zabijati žebelj v stopala svojih nog. To dejanje se je vršilo ravno med povzdigovanjem.

Nesrečnega so še pravočasno ukrotili in odvedli v bližnjo bolnišnico.

Inozemske vesti.

Boji na Srbskem.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. (Uradno poročilo.) Avstro-ogrskim četam je pripisovati zadnje dni zopet velike uspehe, ker so na zapadni strani moravske doline zajele veliko število srbskih vojni ujetnikov. Boj se je vršil na grapinskih vršinah, 8 milj severozapadno od Ivanjice in 27 milj južnoistočno od Kraljevega. Pomikanje teh čet proti Slatini v zapadni moravski dolini se vrši sedaj vedno bolj povoljno.

Na obeh straneh mesteca Kraljevo so čete našega centralnega zaveznika prekoračile reko. V to sovražno mesto so pa s silo udrele naše brandeburške čete, kjer se je vršil hud pocestni boj. Ker je bilo to mesto dobro preskrbljeno z municijo, smo ondí zaplenili 130 sovražnih topov; istočno od Kraljeva so pa Avstrijci odedli v vojno ujetništvo 481 Srbov. Istotako je zajela večeraj armada generala von Gallwitz 3000 Srbov; pri tem ji je padlo v roke tudi več vagonov municije, dva vojaška bolniška vzlaka in dosti drugega vojnega materijala.

Kruševac padel.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. Glasom danes izdanega poročila iz glavnega južnega vojaškega stana so nemške čete okupirale

važno srbsko mesto Kruševac, ki leži ob glavni železniški progi 50 milj severozapadno od Niša. Vsled tega se sovražnik umika nazaj proti Varvarinu v moravski dolini.

O zavzetju Niša se še dodatno poroča, da so se vršili pred padcem tega mesta v zunanji utrdbah hudi boji. Srbi so se vendar še toliko branili, da so pravočasno spravili seboj vojne potrebščine, končno so pa pogнали v zrak veliko zalogo smodnika, na kar so izpraznili mesto.

Srbski kralj na fronti.

London, Anglija, 8. novembra. Srbski kralj Peter, dasiravno bolehen in že 71 let star, je zapustil zadnji dni južno Srbijo, kjer je bil dosedaj na varnem. Sedaj se je pridružil svojim vojakom na fronti, ker raje umre na bojnem polju, nego pa da bi se dal sovražnikom ujeti.

Bolgarsko vojno poročilo.

Sofija, Bolgarija, 8. novembra. (Uradno izvestje.) Na celi bojni črti je naša armada sovražniku za petami. Osobito uspešno operirajo naše čete severno od reke Nišava, kjer so prodrle že v moravsko dolino, da so se pri Paracinu pridružile nemški armadi, ki se pomika doli od severne strani. Istotako se naša armada naglo pomika pri Leskovcu v bolgarski moravski dolini. Naša splošna ofenziva je sedaj obrnjena proti Kosovem polju, kjer je pričakovati usodne in odločilne bitke. Pri Prilepu, Krivolaku in Strumnici smo odbili številne angleške in francoske predstraže, vsed česar je padlo nam v roke mnogo vojnih ujetnikov in dosti vojnega materijala.

Črnogorci odbijajo Avstrijce.

Rim, Italija, 8. novembra. — Tukajšnjemu črnogorskemu konzulatu je došlo danes sledeče uradno vojno poročilo. Dne 3. novembra se je vršil ves dan hud boj pri Grahovem na heregovski meji, Avstrijci so skušali večkrat zavzeti naše pozicije, — pa zaman. Pri tem so imeli le ti največje izgube. Naše obmejne čete so zaplenile Avstrijcem 4 gorske topove, 4 strojne puške, 3 telefonske aparate, 1 žaromet, 70 konj, 100 pušk, 100.000 nabojev; ujeli so tudi dva sovražna častnika in 40 vojakov.

Tudi pri Sanjaku so imeli Avstrijci obéutne izgube osobito glede vojnega materijala in ujetnikov.

Srbi branijo važen prelaz.

Solun, Grška, 8. novembra. — Semkaj se poroča, da se srbske čete junaško upirajo bolgarskemu vpadu pri Babuna prelazu na severni strani od Prilipa v južni Srbiji. Tako je bilo v tem boju en sam dan ubitih 1000 Bolgarov.

Francozi odbijajo Bolgare.

Pariz, Francija, 8. novembra. Z balkanskega bojišča prihaja semkaj poročilo, da so naše francoske čete zasledile važne višine pri gorski ožini Kozjek in Pletvar, skozi katere teče glavna cesta Perlep-Kavadar. Na ta način se jim bo posrečilo, da se bodo v dogledno kratkem času pridružile srbski armadi, ki čaka pri Babuna prelazu na pomoč.

Solun, Grška, 8. novembra. — Francoske čete odbijajo hrabro Bolgare dasiravno bolj počasi, ker jih ovira slab teren na severozahodni strani Strumnice. Te čete so zavzele zadnji čas zopet tri važne bolgarske postojanke: Karchalp, Meimisly in Dolombo. Angleška armada pa skuša prodreti na desni strani zajetim Srbom na pomoč.

Tudi Srbi so odbili Bolgare pri Krivolaku, tako da imajo sedaj Francozi bolj prosto pot severozapadno od Gradskega in onstran reke Theme proti Kavadarju.

Reka Donava zopet odprta.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. Ker so naše in avstrijske čete uspešno pognale naprej sovražnika z obrežja reke Donave, je ista sedaj zopet odprta za promet. Večera j je došel prvi potniški parnik v Vidin na Bolgarskem. Istotako je tudi prosta glavna železniška praga, ki veže Avstrijo s Turčijo. Ker je promet tekem zadnjih 15 mesecev na Donavi popolnoma počival, se bo sedaj lahko po tej reki prevažalo iz Bolgarske živila za Avstrijo in Nemčijo, po železniški progi pa municijo v Carigrad. Bolgarija bode poslala te dni v Avstrijo 20.000 vagonov koruze, več tisoč zabojev jaje in številno kladve živine. Tudi iz Rumunskega se bo sedaj lahko razvažalo raznovrstno blago.

Včeraj se je mudil bolgarski car Ferdinand z ministrskim predsednikom Radoslavom v pristanišči Vidin in Lom Palanki ob reki Donavi. Ondí si je ogledal velika skladišča vojnega materijala pripravljenega za izvoz.

Nemška križarka potopljena.

Berlin, Nemčija, 8. novembra. Uradno se danes poroča, da je bila dne 7. t. m. na švedskem obrežju potopljena od nekega sovražnega torpednega čolna pomožna križarka "Undine". K sreči se je vse moštvo še pravočasno rešilo. Ta križarka je bila dolga 328 čevljev in 15.8 globoka. Zavzemala je 2672 ton. Oborožena je bila z desetiimi 4.1 palčnimi topovi in dvema 18 palčnima torpednima cevima.

Nemški torpedni čolni v gibraltarski ožini.

Pariz, Francija, 8. novembra. Znano angleško trdnjasko ožino pri Gibraltarju je zadnje dni skrivoma preplulo več nemških potvodnih čolnov. Dosedaj so ti potopili že tri sovražne tovrne ladje: "Dahra", "Calvados" in "Ionic". Mornarji teh potopljenih ladij so se vsi rešili.

Pomiloščenje belgijskega grofa.

Amsterdam, Holandsko, 8. novembra. — Svoječasno je bil belgijski grof Joseph de Hemptinne s štirimi drugimi tovariši obsojen od Nemcev na smrt zaradi izdaje. Ker se je pa angleški in belgijski poslanik v Rimu obrnil do sv. očeta za tozadevno posredovanje, ali pomiloščenje, je nemški cesar Viljem prošnji sv. očeta ugodil in pomilostil označenega obsojenca.

Tretje avstrijsko vojno posojilo.

Dunaj, Avstrija, 8. novembra. Uradno se poroča, da znaša do danes subskripcija za tretje vojno posojilo 375 milijonov kron.

Pomanjkanje drobiža na Nemškem.

London, Anglija, 8. novembra. Da se kolikor mogoče ohrani na Nemškem kovan drobiž, je vlada dovolila, da se sme jemati kot denar pri nakupu živil tudi poštne znamke. Vsled tega so si omislili razni trgovci velike množine raznovrstnih poštних znamk pri svoji kupnji.

Ker se je zadnje mesece izvozilo iz Holandije obilno bakrenega drobiža v Nemčijo, so ondote banke omejile izdajo bakrenih centov. Nemci so plačevali za gotovo število funtov nizozemskega bakrenega denarja večje svote, kakor so bili centi v resnici vredni. Ta bakneni denar se je pošiljalo v Kruppove tovarne za izdelovanje novih topov.

Dopisi in društvene vesti.

Is urada društva sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J., Cleveland, O.

Vsem članom gorinavedenega društva se tem potom naznanja, da se bode vršila prihodnja redna mesečna seja v soboto zvečer dne 13. novembra, točno ob 7. uri. Vsak član, ako le mogoče, naj se te seja udeleži.

Sobratki pozdrav

John Šušteršič, tajnik.

Rock Springs, Wyo.

Tem potom uljudno vabim vse članice društva sv. "Srca Marije" št. 86 K. S. K. J., Rock Springs, Wyo., da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seja dne 18. novembra, ker zahtevajo razmere, da se pravila našega društva nekoliko predružačijo ali premenijo.

Cenjene članice! Pridite torej na to sejo polnoštevilno, da ne boste potem kakega besedičenja, da ni morda ta ali druga vedela o premenbi pravil. Vsem članicam našega društva svetujem dalje, da naj pazno prečitajo stara društvena pravila in naj si zabeležijo, kaj bi bilo dobro in umestno za prenameniti (?) da se društvu obstanek in napredek zagotovi ter da bodo pravila društva v soglasju s pravili naše sl. K. S. K. Jednote.

Zaeno se na tem mestu zahvaljujem za darovane svote v korist na smrt obsojenega rojaka Math Cireja, katerega se bode skušalo oprostiti smrtne obsodbe. Nabralo se je \$4.00 v ta namen in ta znesek oddalo na pristojno mesto. Darovale so sledeče članice: Po 50c: Johana Putz, Frančiška Mrak in Johana Ferlic; Apol. Mrak 45c; Marija Leskovec 40c; Katarina Stalick 30c; po 25c: Mary Keržnik, Therese Sedej, Mary Oblak, Mary Tauchar in Jennie Vehar; Jennie Fortuna 10 centov.

Dalje poročam, da je guverner naše države preložil smrtno obsodbo in dovolil ponovno obravnavo za Math Cireja, ki se bo vršila meseca maja 1916. Dal Bog, da bi bila ta obravnava bolj pravična, kakor je bila prva.

Z sosestrskim pozdravom do celega članstva K. S. K. J.

Za dr. sv. Srca Marije št. 86 K. S. K. J.

Johana Ferlic, tajnica.

Waukegan, Ill.

In zopet je zapela smrtna kosa v naši slovenski naselbini in pretrgala dne 31. oktobra nit življenja rojaku John Nartniku v starosti 26 let. Kruta in neusmiljena smrt je iztrgala ženi ljubečega moža in otročičem skrbnega očeta. Ranjki John je bil mirnega in tihega značaja, priljubljen po vsej naši slovenski naselbini; bolehal je le 3 tedne za vročinsko boleznijo, kateri je konečno podlegel spreviden s svetimi zakramenti. Tukaj zapušča žalujočo vdovo s tremi nepreskrbljenimi otročiči. Lahka mu bodi tuja zemlja!

Delavske razmere so primeroma dobre; tukajšna žičarna, kjer so zaposleni večinoma vsi naši Slovenci, obratuje s polno paro celo v soboto večer "rona", kar je vsekakor znamenje dobrega časa. Ni pa svetovati rojakom semkaj hoditi dela iskat, kakaj. akoravno se "rona" s polno paro, je vseeno še vedno dosti brezposelnih ljudi; kdor ima delo ga drži, torej je le malo upanja, da bi se delo dobilo.

Kakor telo potrebuje hrane, da ostane sveže in zdravo, tako tudi potrebujemo duševnega razvedrila oziroma zdrave zabave. Marsikdo bo vprašal, kje pa naj dobim razvedrila in zabave? Cel teden sem v "šapi", v nedeljo ko imam čas je pa vse zaprto. Prijatelj, ravno v nedeljo 14. novembra t. l. imaš lepo priložnost, da se zopet enkrat pokosen zabavaš. Ta dan namreč priredi društvo Vitezi sv. Jurija lepo in zanimivo igro "Rešitelj" v štirih dejanjih. Torej le pripelji s seboj svoje družino in prijatelje v Math Slanovo dvorano, kjer te igralci v duhu povedejo tja v milo, sedaj teptano slovensko deželo, ter ti pokažejo v pravi luči najhujšega sovražnika slovenskega naroda — "alkohol"! Pokažejo ti vse slabe posledice pijančevanja, kar se pa lahko odpravi s trdno voljo in z lepim zgledom. Igra je tudi pol-

na zdravega humorja, kateremu se mora človek od srca smejati, ter je vmes vpleteno vesplošno narodnih pesmi. Ker so igralci društva Vitezi sv. Jurja na odru svojo spretnost nam že večkrat pokazali, in so vedno mojstersko igrali, tako tudi upam bodejo to igro izvršili v vsestransko zadovoljnost navzočih. Torej pridite vsi v nedeljo dne 14. novembra v Math Slanovo dvorano, da se zopet enkrat malo odpočijemo od vsakdanjega dela in si razvedrilo dušo in srce. Po igri bode ples, šaljiva pošta in raznovrstne druge zabave. Seveda tudi pijače in okusnih krvavih klobas ne bode manjkalo. Torej bode na razpolago duševno in telesno okrepčilo, katerega ne sme nikdo zamuditi. Začetek, točno ob pol osmih zvečer. Uljudno se vabijo vsi rojaki in rojakinje iz Waukegana in North Chicaga, kakor tudi iz bližnjih sosednih mest, da se blagovolijo te veselice v velikem številu udeležiti.

Z rojaskim pozdravom

Math Ivanetich.

South Chicago, Ill.

Cenj. uredništvo:

Upam, da mi boste odmerili zopet malo prostora za sledeče vrstice iz naše naselbine, kajti dopisi iz So. Chicaga so bolj redki, čeprav je tukaj dosti rojakov, ki znajo dobro pisati in čitati. Umestno bi bilo torej, da se še kdo drugi katekrist oglašajo na tem mestu, kajti dobri dopisi so čitateljem vedno dobrodošli.

Za danes naznanjam, da imamo v naši naselbini cerkveni "fair" za tukašnje cerkev sv. Jurija. Fair se vrši v Medoshevi dvorani na 95. ulici in Ewing Ave. dne 6., 13. in 20. novembra. To je ob sobotah. Ker je to vabilo, ali dopis za prvi večer faira že prekasen, ste cenjeni rojaki iz našega mesta in okolice vabljeni in uljudno prošeni, da se udeležite drugih dveh večerov, namreč "faira" dne 13. in 20. novembra.

Dne 13. novembra se bode igralo na tombolo in imamo za to lepe dobrote pripravljene kateremu bo sreča mila. Sviraa bode tudi izvrstna godba, da se bodo mladi pari pred adventom še malo zasukali v prostorni dvorani. Zabave bo torej dovolj za mlade in za nas stare. Mi se bomo pa kratkočasili pri kupici novega mošta in bomo zapeli kako znano slovensko zdravico.

Pridite torej cenjeni rojaki in rojakinje omenjeni večer v obilnem številu, da bode uspeh te koristne prireditve tem večji!

S pozdravom do vseh članov in članic naše K. S. K. J. Vsem skupaj želim obilo uspeha!

Frank Gorenc.

Rockdale, Ill.

Dne 4. t. m. zarano zjutraj so našli ob progi Rock Island železnice tukaj v Rockdale truplo rojaka Josip Mavriča.

Zdravniška preiskava je dognala, da je imel ponesrečenec strta prsa in zlomljen tilnik. Vsi tedaj se da sklepati, da sta ga stisnila dva tovorna vozova, ko je križal železniško progo.

Pokojnik je bil samec, star 55 let in doma iz Metlike na Dolenjskem. Delal je že dlje časa v jolietški žičarni. V Jolietu zapušča brata Alojz Mavriča. Ranjki Josip Mavrič je bil član društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J., ki mu je priredilo dne 6. t. m. dostojen pogreb. R. I. P.

Poročevalce.

Strojna puška v vojni.

Dasi še davno ni prišel čas, da bi iz izkušenj gigantične vojaške borbe med zveznima cesarstvom in četverosporazumom izvajali vojaško-tehnične uspehe in zaključke, se vendar že posamezna dejstva dosedanjega vojevanja dovolj jasno kažejo, da jih moremo dognati in si jih ogledati. Vsak dan prinaša sicer nove slike in vtise, toda gotove vojaške izkušnje stoji vendar že tako trdno, da jih morejo vsa nova naznanila samo še bolj utrditi, nikakor pa ne izpremeniti.

Dve veliki presenečenji v orožno-tehničnem oziru je prinesla ta vojna široki javnosti. Prvo je bila ogromna moč nemške in avstro-

ograde težke artilerije — možnarji in havbice —, ki je koj v prvih vojnih dneh nepričakovano hitro zmaga belgijske trdnjave. Prvi vtisi so vedno najsilnejši in najgloblji. Odtod paš velika popularnost, ki jo uživajo težki "godrnjači" v najširših krogih.

Manj znana občinstvu, zato pa toliko splošnejša in priznanejša v krogih armade na bojišču je druga orožno-tehnična izkušnja; nadkriljujoči taktični pomen strojne puške v infanterijskem ognju. Vedno zopet se sliči od častnikov in moštov, kako odločilne važnosti je, da so bojujoče se čete preskrbljene s strojnimi puškami. Naj sovražne infanterijske množice še tako pritiskajo na postojanko, dovolj je, da se pravočasno spravi na mesto in ugodno razpostavi nekaj strojnih pušk: sovražnik se nemudoma ustavi in lastne čete si morejo odihniti. Pomen tega relativno mladega orožja se kaže že čisto zunanje v vsakdanjih poročilih vrhovnih armadnih poveljstev: Uplenitev strojnih pušk je dejstvo, ki se naglašuje in navaža takoj za topovskim plenom. V resnici pomeni dejstvo, da se je iztrgalo sovražniku število strojnih pušk, več nego veliko število ujetnikov. Ujetnike morejo države sporazuma iz rezerv, ki so jim na razpolago, do gotove meje nadomestiti; strojne puške so pa — to velja v polnem obsegu vsaj za Rusijo — le v razmeroma omejenem številu na razpolago; vsaka odvzeta strojna puška zniža za bližnji čas bojno moč sovražnika. Kajti brez tega orožja danes skoro ni več mogoče doseči infanterijskih uspehov.

Zato je velike važnosti, da si je vedela Avstroogrška ravno na polju strojne puške zagotoviti prednost pred svojim glavnim sovražnikom, in sicer izpočetka v tehničnem, tekem vojne pa tudi v kvantitativnem oziru. Avstroogrski sestav strojne puške se izkazuje na bojišču kot naravnost zgledno, v rokah naših vrlih čet neprimerljivo orožje; izdelovanje strojnih pušk je vsled sposobnosti orožne tvornice v Steyru razvzelo tak obseg, da se more zastavljati vedno intenzivnejše učinkovanje tega orožja.

Zasluga sedanjega feldeja mojstra Leopolda Schleyer pl. Pontemalghera je, da je l. 1903. kot prvi z velikim povdarkom opozoril na pomen strojne puške v vojni in posebno še na sistem "Schwarzlose", ki so ga takrat še zelo izpodbijali. Predavanje, katero je imel Schleyer — takrat še polkovnik v generalštabnem zboru — 30. januarja 1903. o tem predmetu v vojaško-znanstvenem in kazinskem društvu na Dunaju, je nemalo vplivalo, da se je uvedlo to orožje in izbral ta sestav. Kdor danes prečita predavanje pl. Schleyerja v marčnem in aprilskem zvezku 1903. Strefflerjeve "Oesterr. milit. Zeitschrift", mora občudovati jasnost, s katero se v tem predavanju predvidevajo in ugotavljajo prednosti tega orožja in nenavadne vojaške možnosti, ki jih podaja njegova uporaba. Izkušnje sedanje velike vojne niso le v vseh točkah potrdile pričakovanja predavatelja iz l. 1903., marveč so jih v mnogočem še prekosile.

Strojna puška ni izrazito napadalno orožje, pač pa važna podpora infanterijskega napada, ker kroti sovražni infanterijski ogenj in s tem razbremeni lastne napadalne čete. Posebno občuten je ogenj strojnih pušk za sovražnikove rezerve, na katere more uspešno učinkovati in jih slabiti že iz daljave 2000 m ter jih zadrževati.

Naravnost neprecenljiva je pa strojna puška v brambi. Pri odbijanju naskokov, v strelskem jarku, kjer more intenzivnost ognja neprimerno zvišati, pri brambi proti letalom, pripada strojni puški izredno važna vloga. Čudovito je delo tega orožja v rokah izbornih, hladnokrvnih in spretnih strežnih čet, kakoršni so naši strojnopuškini oddelki; udaja se najhujšemu pritisku roke ter se s čudovito brzino prilagodi vsaki izpremembi v bojni sliki. V minuti more oddati nič manj nego približno 500 strelcev in obvladati z ognjem vse za strel odprto ozemlje; v polumesecu 2000 m more posipati vsako mesto in merjeni ogenj pehote na odločilnem kraju podpirati na najuspešnejši način. V strojnopuškinih

oddelkih se razvije pri častniku in možu tako obvladaje orožja in taka izvedenost v rabi, da jo je označiti naravnost za virtuozičnost. Mož in orožje zrasteta takorekoč skupaj. V avstroogrski armadi uvedeni način prenašanja potom tovornih živali se je sijajno obnesel pred vsemi drugimi ter se je uvedel tudi v nemški armadi.

Z ozirom na vse to je umevno, kaj se pravi in kaj pomenja za armado, da je preskrbovanje strojnih pušk za nadomestitev poškodovanih ali izgubljenih in za intenzivnejšo oborožbo starih in novih formacij s tem orožjem zavzelo obseg, ki nadkriljuje tudi

najamelejša pričakovanja. Orožna tovarna v Steyru, ki si je že za vsestransko izpolnitev naše strojne puške pridobila največje zasluge, je svoji nalogi v vojni še na prav poseben način zadostila. Ko se bo nekoč sestavil končni račun tega velikega boja, se bo moglo pregledati tudi delo naše orožne industrije, in potem se bo jasno pokazalo, na kako izredno učinkovit način je ta industrija pripomogla k uspehu vojne. Orožna tovarna v Steyru bo potem z ozirom na to, kar je storila v izdelovanju strojnih pušk, zavzemala eden prvih prostorov in si zasluzila vsestransko priznanje. Naj so

tudi pridobitve topniške tehnike še tako vidne in za široko občinstvo v ozadju lažje razumljive, za vojaka na bojišču je neznamenita, črna strojna puška, ki jo prenašajo potrpežljive tovarne živali, veliko važnejša. Veliki možnar stopa le na odločilnih točkah in ob velikih dneh trajno v akcijo; mala strojna puška je pa prijatelj vsakdanjega bojnega življenja opora naše vrle infanterije v vsakdanjih težavah in bojih, izkušeni rešitelj v kritičnih položajih. V tej luči bo tudi bodoča vojna zgodovina videla pomen strojne puške v svetovni vojni in jo ohranila potomcem.

Prošnja.

Dragi bratje in sestre, člani K. S. K. J.!

Jaz, Vaš sobrat Josip Župec, član društva sv. Srca Jezusovega št. 70 K. S. K. J. St. Louis, Mo., trkam s tem na Vaša radodarna srca in Vas prosim pomoči v moji dolgotrajni bolezni, da rešim glava mojih šest nedoraslih otrok od 4 do 14 let starosti.

Dne 28. junija me je bolezen na obistih spravila v postelj. Potem mi je prešla ta bolezen v kosti in ude, da se nisem mogel 3 mesece v bolnišnici s postelje premakniti. Noge in hrbet mi je tako oslabele, da se komaj s pomočjo palice premikam. Zdravnikov sem imel že 20 in večina jih pravi, da jaz nikdar več ozdravel ne bom, ker imam kostno jetiko. Priporočajo mi, da naj si kupim "Brace," ali tak pas, da mi bode kosti v hrbtu nazaj na mesto spravilo. Tak pas velja \$35.00.

Torej Vas ljubim mi bratje in sestre iz celega srca lepo prosim, nikar ne zavrzite te moje prošnje, ampak pomagajte mi vsak po svoji moči. Verujte mi, da bi raje videl, da me Bog iz tega sveta vzame, kakor da moram prositi in delati drugim nadlego. Usmilite se me zavoljo nedolžnih otrok, da mi od lakote ne poginejo, kajti jaz ne vem, kje drugače si iskat podpore. Podpore od svojega društva sem že celo potegnil ali dobil.

Za vsak, tudi najmanjši dar Vam bom iz srca hvaležen.

V tej nadi ostajam in Vas pozdravljam Vaš sobrat

Josip Župec.

Opomba:—Vsi darovi, ali prispevki naj se blagovolijo pošiljati na tajnika dr. sv. Srca Jezusovega št. 70: Mr. John Mihelič, 2342 So. 7th St., St. Louis, Mo.

To prošnjo toplo priporočamo vsem sobratom in sosestram K. S. K. J. mi podpisani uradniki društva sv. Srca Jezusovega št. 70 K. S. K. J.

John Lukežich, predsednik,
John Mihelič, tajnik,
Anton Bukovitz, zastopnik.

Prošnjo potrjuje in priporoča K. S. K. Jednota po svojih uradnikih.
Joliet, Ill., dne 28. oktobra 1915.

Paul Schneller, gl. predsednik.
Joseph Zalar, gl. tajnik.

"ČAS", edini slovenski mesečnik, ki izhaja na 36 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo en dolar — Posamezne številke 25c.

Naslov:

"Čas", 2711 S. Millard Av., Chicago, Ill.

M. POGORELC

trgovec z zlatnine

29 E. Madison St. Room 1112.

CHICAGO, ILL.

Pišite po cenik!

K 100 VELJA SEDAJ LE \$15.30

Za \$15.30 Vam pošljem sedaj 100 Kron v staro domovino.

Če želite svojem v staro domovino poslati kakšno božično darilo v obliki denarja, se Vam nudi sedaj najlepša prilika. Ne zamudite časa. Pošiljatve so jamčene.

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

VRNIMO SE!

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Prav radi se spominjamo onih dni, ko smo bili krepki in polni zdravja in življenja, in ko si bil v zvesti, da je ta svet nebeški raj, poln sreče in veselja za nas. Kaj nas je zadelo, da nismo več onega mnenja; da smo premenili svoje navade in se odtujili od srednje poti, ki se imenuje zmernost v vsaki stvari? Vrnimo se k starim navadam, k navadni hrani, k bolj resnemu delu, k svežemu zraku, a zlasti pa moramo pazno skrbeti za svoje prebavne organe, da preprečimo zabasnost in nje posledice, ter slabost in nervoznost. Kakor hitro opazimo nered, ne pozabimo na

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

To zdravilo je jako važnega pomena, ker pospešuje delovanje prebavnih organov in tako nam povrne prejšnje navadno zdravje za dobo dokler se ne pademo v razvade.

To zdravilo tudi —

PREKINE BOLEČINE IZ DROBJA,
ODSTRANI ZABASANOST,
DOPRINESE OKUS DO HRANE,
POMAGA PREBAVLJATI,
OKREPČA PREBAVNO MOČ,
OHRANI ORGANE DELAVNE,
ODSTRANI NERVOZNOST.

Urejuje, okrepčuje, daje novo moč, prepreči in odstrani zabasnost, potlači glavobol, daje pomoč dekletom in ženam v slučajju neprimernosti, ter vseh drugih enakih boleznih.

Ako hočete preprečiti bolečine, imejte vedno priročno TRINERJEVO LIMMENT in ribljite telo z njim kadar čutite najmanjšo bolelost, bodisi revmatsko ali nevralgično. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner

Izdelovatelj

1323-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Slike iz vojne.

IZ BOJEVNE ERTE PRI GORIOL

Od naših strelnih jarkov.

Šel sem v njih bivališča. Niso ne palače, ne udobni domovi. A en kras imajo, ki ga drugače ne dobiš pri nobenem delu človeških rok. Morda se ga oni sami niti ne zavedajo; toliko bolj ga pa občuduje tisti, ki ga prvičkrat gleda.

Ta kras tvorijo ogromne jame, ki so jih izrile sovražne granate. Čim bolj se bližajš višinam, v katerih prebivajo naši junaki iz Dalmacije in vsi njih tovariši iz različnih krajev širne Avstrije, tem bolj stopa delo sovražnega ognja pred tebe.

Oni prebivajo sredi tega dela, ki je napravilo njih bivanje tam gori skoraj nepristopno. Granate in njih strašni sledovi so za naše junake pravi lovorjev venec, ki je tem lepši in veličastnejši, čimbolj prehajaš vanj.

Ni mesta, kjer bi teh sledov ne videl. Sem pa tja jih deloma pokriva gozdnata prelomljena debla mogočnih kostanjev in vejavej, ki leži suho, velo in sveže odtrgano in kakor posekano povsod na tleh.

Oni pa tukaj prebivajo. Srečal sem jih. Odhajali so ravno na stražo naravnost v neposredno bližino sovražnika. Vedo, da preži z nabito puško neprenehoma nanje; vedo, da mede od časa do časa granate in šrapnele na njih glave; zavedajo se, da je ta njih tovariš obležal mrtev na straži, da je bil drugi težko ranjen odnešen od svojega mesta, a gredo, kakor da bi doma odhajali k sosedu malo pokramljat.

Ponadil sem temu in onemu par cigaret za ponočno bdenje. Vzeli so jih z veseljem — vojak ima rad tobak, — toda opomnili so, da jih ponoči ne bodo kadili. "Ponoči kadimo iz pipeev," so rekli; "teh ne more sovražnik zapaziti, ker je ogenj v njih zakrit."

V bližini je počil šrapnel. Zašumeli so drobci po vejah kostanjev in gabrov in nekateri so padli naravnost pred nas. Nihče se radi tega niti zgenil ni. Njih mir je prešel tudi name. Če se on ne zgane, zakaj bi jaz? Lotili smo se. Oni pred sovražnika, ki komaj čaka, da jih pobije, jaz po stezi naprej.

Povsod je bil svet globoko razrit. Drevesa so deloma izgubila že svoje perje; granate so jim razjedle korenine. Grmovje je ožgano skoraj povsod. Povsod kosci šrapnelov in granat. Kakor da bi narava sama morala priznati: Tu ni več mesta zame; jaz tega ne morem prenašati! Umaknila se je višji sili. Toda kjer ne more vztrajati narava, tam bivajo naši junaki. Vsak si je napravil kotiček, da lahko živi in počiva v njem. To so gnezda v višinah, kjer prebivajo orli! Na zapadni strani sovražnik, ki do orlov ne more; zaman so vsi njegovi onemogli napor. Na nasprotni strani pa naša Gorica.

Ko smo gledali nanjo, je kar vsak zadivljen zatrjeval, da ni videl še tako lepega mesta. Kakor dva velika, v najbujnejšo vrtno travo položena šopka rožnobarvenih nageljsev se je razprostirala pred nami. En šopek je počival ob gozdnatem ozadju Kostanjevee in severne strani goriskega Grada; drugi, od prvega ločen po mestnem vrtu, pa na njegovi južnopadni strani in Starigori. Soča pad na nami pa je obema šopkoma donala potrebne svežosti, da ostajata vedno zelena, vedno lepa, vedno rožnobarvena. Bil je prekrasen pogled.

Vojaki so ponosni, da so ravno oni, ki tvorijo stražo temu krasnemu mestu. Naj Lah le gleda nanje — tudi on je vidi v vsi njegovi krasoti — ne bo ga nikoli imel. Ni mu sojeno drugega kakor "veder Gorizja e poi morir!"

Pošiljal je ravno granato za granato na most čez Sočo. Nobena ni zadela. Lah zelo slabo meri. To so naši vojaki takoj izpočetka zapazili, zato se znajo izborna zavarovati proti njegovim granatam in šrapnelom.

Sam sem imel priliko opazovati uspehe njegovega obstreljevanja. Prišel je nekoč metati šrapnele in udarne granate (Schlaggranaten) nagotov predmet v mestu. Deset minut je deloval. V tem kratkem

času so našli 150 strelcev, a ne eden ni eksplodiral pri predmetu, kateremu so vsi veljali. Seveda je škodo napravil; bila bi sta tudi dva smrtna slučaja. Toda predmetu, kateremu so vsi strelci veljali, ni povzročil niti najmanjše škode! Sočinega mostu ni zadela nobena granata. Granate so morale biti prav velikega premera, kajti njih učinek je bil grozen. Padale so tudi v Sočo samo. Voda je zavrela, vzbočila se kakor da bi hotela zasesti bregove, in ko nečeno se vzdignila v ogromnem stebri visoko, visoko proti ozračju, prišla v višino mostu, ki se nahaja gotovo 20 metrov nad Sočo, in šla najmanj še enkrat, če ne še dvakrat višje; pri tem se je vodeni steber tanjšal, dokler ni končal v tisočero kapljah, ki so s celim ogromnim stebrom padle v reko nazaj. Čudovito je vse to zakilpelo, zagrmelo, zraslo in zgnilo! Lepših pojavov granat kar ne more pokazati, kakor če pade v vodo in se tu razpoči. To se je pri Sočinem mostu zgodilo, ma ponavljalo. Mi smo pa stali na višini in ob teh prizorih čisto pozabili, kako so prav pred kratkem tudi krog nas granate divjale.

Človek bi ne hotel verjeti, kako si vojaki tu gori znajo pomagati, da dosežejo gotove udobnosti celo pred sovražnim ognjem. Videl sem sobe, opremljene s posteljami, stoli, mizami. Kakor da bi se hoteli Lahu rogati, tako so si marsikateri življenje tam gori uredili. Pa imajo te svoje meblirane sobice raje kot one v mestu! — Tu gori je res junaštvo domal.

Na Laha so silno razljučeni. Vojak hoče imeti vojaka pred seboj. Pošten boj mu ugaja, četudi je ljut in krvav. Toda Lah se ne kaže samo v politiki zahrbtnega, on je tudi kot vojak. Častnik mi je pripovedoval, kako je ravno eno uro prej prišel laški parlamentar z zdravnikom, ki je nosil znak "Rdečega križa," da bi se z našimi glede pokopa svojih mrličev pomenili. "Komaj sem se vzdignil čez strelne jarke," — je častnik pripovedoval, — "komaj sem stal pokonci pred njimi in s tem pokazal, da kočem z njimi razgovor, pa so pričele od druge strani iz laških vrst krogle frčati na mene, druga za drugo. To je banditstvo, ne vojaštvo," je rekel ves ogorčen. — "In to je," — je pristavil razljučen, — "pri nas že tretji slučaj, da na tak slučaj hočejo ubiti. Pa se bodo še kesali!"

Kar počli krog 100 m daleč od nas sovražna granata. Zarila se je ravno v greben ter pršila kamene, zemljo in drobce svojega ječila okoli. En drobec je prišel tudi do nas. Vzel sem ga za spomin. Bil je še vroč. In poslovil sem se od junaških višin, kjer vlada hladnokrvnost in mir sredi najljutejših sovražnih napadov; kjer se bori junaštvo in viteštvo proti zahrbtnosti in strahopetju; od koder pa tudi prehaja prepričanje na prebivalstvo v Gorici in na vse narode v državi. Bog blagoslavlja junake na naših višinah!

(“Novi Čas.”)

— **Napad.** Bila je nedelja popoldne. Črni oblaki so se pričeli kopčati nad nami, sonce je zatmenilo in v daljave se je čul zamolkel grom. Zakopal sem se z mrzlično naglico v črno zemljo z malo vojaško lopatico, medtem pa dajal kratka povelja moštvu na desno in levo. Vodil sem oddelek strojnih pušk. Povelje — "Napad!" — se je bilo bliskoma razneslo med moštvom našega polka še v ranem jutru in v okoliščini se je počelo živahno pripravljati. Napad, se je čulo z desne, čulo z leve in pravkar sem se odločil, stopiti k sosedu — poročniku, kateri je poveljeval stotniki, ko ugledam pred seboj ordonanca s pismenim poveljem v roki. Odprem, čitam, podpišem in ordonancu je hitel dalje po strelnem jarku. Napad, čulo se je med moštvom, napad, zbleknul sem in jaz ter s tem potrdil novico, katera se je pravkar raznesla po strelnem jarku. Določena je bila ura, ko naj naš polk napade sovražnika. Bili smo pripravljeni. Za nami je počelo grmeti in že so potovali šrapneli in granate visoko preko nas v sovražnikova kritja. Topništvo je namreč zaeno z nami dobilo povelje k napadu. Potekla je ura, odkar se je počelo obstreljevanje sovražnika, prišla

je ura, ko napade i pehota. Že so zapuščali posamezniki okope in se oprezno bližali sovražniku, kateri je zakopan v globoko zemljo prežal na nas s smrtonosno puško v roki. Vedno več in več jih je zapuščalo kritja in v kratkem so se pomikale štiri rojne erte z malimi presledki proti sovražniku. Prvi pozdrvi so se čuli. Vedno več in več in mimo naših glav so sikala sovražna zrna. Veliko jih je zgrešilo svojo pot, bilo pa jih je tudi nekaj, ki so se sešli z marsikaterim pešcem. Zašumi nad nami, eksplodira in kot dež so se vsuli pred nas drobci sovražnih šrapnelov. Topništvo je opazilo naš napad in ga skušalo odbiti. S salvo za salvo so nas pozdravljali in marsikojen je obležal. Bili smo med življenjem in smrtjo. Sovražna pehota zaeno s topništvom je čistila naše protirajoče rojne erte. Naše topništvo je napad podpiralo. Lepi kos zemlje smo že imeli za seboj, ko se raznese povelje — "Doli, zakopavati!" — Že je prva rojna erta ležala in se zakopavala, ko dospe v njeno višino še druga in tretja. Napad se je posrečil. Sovražno topništvo še ni ponehalo in tudi pehota nas je motila pri delu. Bil sem že do pol metra v zemlji, za silo v kritju, ko močno zagrmil in dež se vsu je na nas, da je bilo jo. V par minutah sem imel v svojem kritju za pedenj vode in ni mi preostalo drugega kot jamo zapustiti. Ležal sem na prostem polju sredi koruze, sempatja pa je pribrenčala preko mene sovražna svinčenka. Dež je ponehal in zakopavali smo se dalje. Bila je nedelja popoldne . . .

Laške grozovitosti na Kobariškem
Velepoštovani gospej Olgi Frandolič, ki se nahaja sedaj s svojim g. soprogom v Ljubljani, je pisal Stefan Gaberšek iz Smasti na Kobariškem:

Gross-Hollenstein ob Ibsi, N. Avstr., 5. oktobra 1915.

Draga gospa! Z velikim veseljem sem prejel Vaše pismo. Vprašate me, da bi Vam bolj natančno razložil, kakor je v časnikih stalo. Tedaj: Dne 4. junija so prišli Lahi po naših grunatih in enega so vzeli iz kampanje in so ga vpričo nas ustrelili; imenuje se Ivan Ručena iz Smasti. Ko so nas spravili skupaj, so nas iz Smasti odpeljali proti Soči. Peljali so nas gor k mostu v Idersko in tam so nas postavili za most. Prišel je laški oberst in je rekel naredniku, da naj nas postavi v vrsto. In potem so prišli Komeneci, 36 mož, in so šli tudi ti v vrsto. Stalo nas je skupaj 66 mož. In potem so vzeli vsakega desetega iz vrste, in teh šest mož o postavili pred nas in tam pred nami so jih ustrelili. Tisti nesrečniki so bili Ivan Tratnik podomače Kovač, Matija Sokol podomače Pešk, Matevž Vurkov stric, Velinov stric Lojz, s Kamna Logar in Pink. Potem so nas peljali v vas Idersko in nas zaprli v mlekarno. Ko se je naredil mrak, so nas peljali v Kobarid. Z Iderskega pa celo do Kobarida so imeli vsak svoj "spolet" in so pljuvali na nas in nas suvali; ravno pred pisarno v Kobaridu so enega ubili; to je bil Paskednerjev stric s Krna. Drugi dan so nas peljali v Florenco, kjer sem bil 14 dni. In potem so nas noter dol na Sardinijo na otok spravili. Tam je prišlo na županstvo, da naj odberejo tiste, ki so več ko 50 let stari in tiste do 17. leta, druge so pa še notri pridržali. Na potovanju sem bil 11 dni, dvanaesti dan sem prišel v Weidhofen. Zdaj sem prišel semkaj brez obleke in brez denarja. Imel sem tako srečo, da so mi v Švici podarili suknjo in srajco. Za ženo nič ne vem, ali je živa ali mrtva, sporočila nisem dobil od nje nobenega. Kakor se sliši, so gori na Kotu Janovčiča in Kanavčiču ustrelili na polju sta sirk odgrebala. (Zadnji stavek je zelo nejasno pisan.) Saj bi hotel še pisati, kar sem poskusil, pa mi srece ne dopusti.

Zdaj pa vse prav lepo pozdravljam in Vašega soproga tudi. Lepo pozdravljam tudi poštarico in njeno mater. Z Bogom. Stefan Gaberšek.

Tudi najboljši majstersko izdelan čevlji te lahko žuli.

Nekateri trgovci obračajo vero po svoji trgovini.

ZDAJ POŠLJEMO V STARI KRAJ
100 KRON \$15.25
ZA..... \$15.25
POŠILJATVE GARANTIRAMO
Amerikanski Slovenec
(Foreign Exchange 2.) JOLIET, ILL.

SLOVENC! POZOR!

Predno pritise zima in mraz, Vam je še dana prilika kupiti si svoj dom v bližini slovenske cerkve v Chicagu. Imamo še napredaj par hiš, ki morajo biti prodane pred zimo, zaradi tega, ker so gospodarji teh hiš že kupili, ali pa nameravajo kupiti v drugi okoliči. Sedaj je torej čas kupiti te hiše za gotovino ali na tako nizke obroke, skoraj kakor bi plačevali rent, in Vas zagotavljamo, da boste zadovoljni, ako kupite od nas. Lahko vprašate druge, ki so že od nas kupili hiše, če so zadovoljni ali ne?

Dalje Vam še naznanjam, da izdelujemo vsa v notarsko stroko spadajoča dela, pregledujemo vse gospodarske listine (Deeds in Abstracts) in zavarujemo Vaše posestvo proti ognju. Vsak nasvet je brezplačen.

Slovenecem se priporoča,
Frank Kosmach
z **Emil A. Basener.**
2116 W. 22nd Street,
Chicago, Ill.
Telephone Canal 2138.

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim so v svesti tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St.,
Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovenceem za blagohotno naklonjenost.
3.17.16

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.,
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Telefon N. W. 1012, all Chicago
telefona: Urad 1354 J.
Dom 2192 I.

Marija Sluga

2225 So. Wood St.

Chicago, Ill.

TELEPHONE:

Lawndale 8390.

izkušena in v državi

nim dovoljenjem

potrdjena

BABICA

se uljudno priporoča slo-

venskim in hrvaškim

ženam.

ŠOLA

za učenje vožnje s avtomobili.

Kdor se hoče temeljito in kmalu priučiti vožnje s avtomobili, ali iste pravljati, naj pride k nam v šolo, k mi vse to učimo. Poduk se vrši podno in ponoči!

Mi garantiramo, da dobi učenec "cence" ali dovoljenje. Priate se v reč učiti k nam!

PENN AUTO ŠOLA

Murtland Ave. and Kelly St.
(55.—11. 5.) Pittsburgh, Pa.

Vsem Slovenceem in Hrvatom priporočam moje gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže

PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJACE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci

vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. . Pittsburgh, Pa.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovenceem, da ulagajo denar pri nas bodisi na čekov ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagate denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Zdrui držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Posiljamo denar v staro domovino zanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinice po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslojpe, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je deponitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

"NASLOV"

V slučaju da bi katerikoli čitatelj po raznih državah kadarkoli potreboval kaj za nakup pohištva (hišne opreme) kakor: petij, postelje, omare, preproge itd. ali vse kar k temu spada, naj se obrne za cene in pojasnila na sledeči naslov:

A. GRDINA, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Blago pošiljam v zadovoljnost odjemalcev; to jamčim s svojim poštenjem. Ker trgujem že nad 11 let, imam že dovolj skušnje in upam da marsikomu točno postrežem in mu prihranim kak dolarček.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

ANTON GRDINA, trgovec in pogrebnik.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverta, vstopnice za razne veselice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnega dela. Pri nas je vse osobje unjsko. Imamo tudi Slovence zaposlene. — Osobito Vam priporočamo zelo priprave in prikladne "Vstopnice" za člane, ali članice, katere rabijo tejaiki ali blagajniki pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba asenmentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Rate". Knjižice so tiskane ali narejene v malem lepem formatu in so trdo vezane. Pišite po vzorec, kojega Vam doposljemo takoj brezplačno.

Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

Martin Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Str.

Chicago, Illinois

Telefon: Canal 298

Se priporoča rojakom Slovenceem za obilen poest. "Dobra postrežba in dobra pižca", to je moje geslo.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona.

CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

—Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.—

Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Izhaja vsako sredo.
Izdajatelj: Kraljevo-Slovensko Katoliško
Jednote v Zdravih državah
ameriških.

Uredništvo in upravnstvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
na leto, na leto.....\$0.60
za nečlane.....\$1.00
za izposojstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN
CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.

Issued every Wednesday.

Printed by the Grand Carniolian Slo-
venian Catholic Union of the
United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Delavski odškodninski zakon.

(Dalje.)

V vsakem slučaju smrtno po-
nesrečbe je treba pred vsem do-
kazati s kako postavno listino, to
je, z zdravniškim, ali koronerskim
listom, da je baš poškodba povzro-
čila smrt ponesrečenca. Večkrat
se namreč pripeti, da se zahteva
kako posmrtno odškodnino in
slučaju, ko delavec ni umrl na-
ravnost za ranami, zadobljenimi
med delom, temveč na posledicah
kake druge bolezni, dobljene šele
po poškodbi. Vse take slučaje in
okoliščine je nemogoče v tej mali
brošurici bolj obširno pojasnje-
vati, kajti večkrat se pripeti, da
umrje kdo šele po preteku več
mesecev po zadobljeni poškodbi
in pri tem imajo edino zdravniški
določevati prave vzroke smrti, če
so bili isti v neposredni zvezi s
poškodbo, ali ne?

Do leta 1913 se je v naši državi
delalo v tem oziru krivično in ne-
pravilno, ker je bil na podlagi
starega odškodninskega zakona
vsak poškodovanec podvržen mi-
losti, ali nemilosti zdravnika, ka-
tereja je družba, ali delodajalec
zanj najel in določil. Tako je imel
v rokah v slučaju smrti delavca
gospodar in njegov zdravnik vse
važne podatke o načinu poškod-
be, posledicah in vzroku smrti.
Glasom nove odškodninske posta-
ve z leta 1915 mora pa kompanij-
ski zdravnik pri vsaki smrtni po-
nesrečbi kakega delavca v tej
državi najeti še enega nepristran-
skega zdravnika, katerega določi
in plača, ali poškodovanec sam,
ali pa njegovi sorodniki in dediči.
Ta zdravnik mora ponesrečenca
vestno preiskati in zastopati nje-
gove interese, ter interese sorod-
nikov ponesrečenega delavca. V
tem slučaju se mora temeljito
dognati, jeli imel morda ponesre-
čenec morda že preje kako bole-
zen, ki je povzročila bolj zgodnjo
smrt edinolet v sled poškodbe, ali
ne?

Poškodninska podpora.

Za izgubo enega palca na roki
ali tako poškodbo, da je palec za
vedno neraben se plačuje 50% od
povprečnega tedenskega zaslužka
za dobo 60 tednov.

Za izgubo kazalca, ali popolno
nerabo v sled poškodbe se plačuje
50% od povprečnega tedenskega
zaslužka za dobo 35 tednov.

Za izgubo srednjega, ali popolno
nerabo v sled poškodbe se plačuje
50% od povprečnega tedenskega
zaslužka za dobo 30 tednov.

Za izgubo prstane, ali popolno
nerabo v sled poškodbe se pla-
čuje 50% od povprečnega teden-
skega zaslužka za dobo 20 tednov.
Za jednako izgubo mezinca je tudi
določena jednaka podpora za dobo
15 tednov.

Za izgubo samo prvega členka
na vsakem prstu roke se računa
kakor bi bilo poškodovanega po-
lovico prsta in se plačuje torej
tudi polovico podpore.

Za izgubo 2 ali več členkov na
kakem prstu roke se plačuje po-
škodninsko podporo kakor za iz-
gubo celega rsta. Vendar ne sme
presegati skupna poškodninska
podpora za 1 prst ali več prstov
predpisane poškodninske podpore
pri izgubi roke do zapestnice.

Za izgubo palca na nogi: 50%

od povprečnega tedenskega za-
sluška za dobo 30 tednov.

Za izgubo vsakega posameznega
drugega prsta na nogah: 50%
podpore za dobo 10 tednov. Za
vsak posamezen prst na nogah
razen palca je določena poškod-
ninska podpora doba 10 tednov.

Za izgubo prvega členka na ka-
kem prstu na nogah se določa po-
lovico odškodnine, za več člen-
kov pa celo odškodnino, ali kakor
bi bil n. pr. cel prst poškodovan.

Za izgubo roke nad zapestnico
ali stalno nerabo iste se določa
50% povprečnega tedenskega za-
sluška za dobo 150 tednov.

Za popolno izgubo ali nerabo
ene roke se določa jednakoletna
podpora za dobo 200 tednov.

Za izgubo noge do členka ali
nerabo iste 50% od povprečnega
tedenskega zaslužka za dobo 125
tednov.

Za izgubo cele noge je določena
jednaka podpora za dobo 175
tednov.

Za izgubo enega očesa 50% od
povprečnega tedenskega zaslužka
za dobo 100 tednov.

Ako izgubi kdo obe noge ali
eno, obe roke ali eno, obo očesa
ali eno, da postane za delo popol-
noma nesposoben, je dotičnik
opravičen do 50%, ali polovice
svojega povprečnega tedenskega
zaslužka od dneva ponesrečbe do
onega časa, dokler ta podpora ne
doseže zneska, ki se plačuje za
posmrtno podporo, o koji smo
že zadnjič govorili. Ta poškodni-
na je določena na ne manj kot
\$1650.00 in ne več kot \$3500.00;
tedensko pa najmanj \$6.00; naj-
več pa \$12.00. Ko je enkrat tak
pohabljenec že dobil celo postav-
no določeno podporo za svojo o-
nemoglost, je opravičen še dalje do
redne pokojnine do svoje smrti.
Ta pokojnina naj znaša na leto
8% od posmrtninske odškodnine
in naj se plačuje v mesečnih obro-
kih, vendar ne manj kot \$10.00.

Ako se kdo tako poškoduje, da
je le deloma onemogel, je dotič-
nik opravičen še do polovice raz-
like med njegovim povprečnim
zaslužkom pred ponesrečbo in
njegovim morebitnim povprečnim
zaslužkom po ponesrečbi.

Ako umrje poškodovanec na
posledicah poškodbe še predno je
dobil celo podporo za svojo popol-
no onemoglost, je v tem slučaju
opravičen njegova vdova, otroci
in drugi bližnji sorodniki do toza-
devne razlike ali preostanka.
Delodajalec, ali družba mora po-
tem dotično razliko izplačati so-
rodnikom pokojnika; vendar ne
sme ta pristanek, ali ta razlika
znašati manj nego \$500.

V nobenem slučaju pa ne sme
znašati odškodnina več kot 50%
od povprečnega tedenskega za-
sluška in ne sme presegati \$12.00
na teden. Tudi ne sme trajati
doba za plačilo poškodninske po-
dpore več nego 8 let od dneva po-
nesrečenja izvzeta je le poškod-
ninska podpora pri popolni o-
nemoglosti kakor gori označeno.
Ako se primeri, da postane poško-
dovanec med časom, ko je opra-
vičen do kake poškodnine, — sla-
boumen, se mu mora postaviti va-
ruha, ki naj štiti ter zastopa nje-
gove pravice kakoršne določa po-
stava. Dokler nima slaboumen
poškodovanec svojega varuha, ne
more nikakor postavnim potom
zahtevati kake odškodnine. Čas
za užitve tožbe za odškodnino
se računa v tem slučaju od dne,
ko mu je bil varuh postavljen.

(Dalje prihodnj.)

Vojni dogodki v novem- bru 1. 1914.

Kdor se bavi z zgodovino da-
našnje evropske vojne, se kaj rad
spominja na one dneve in mesece,
v katerih se je izvršil kak bolj
važen vojni dogodek.

Ako upoštevamo in primerjamo
splošni vojni položaj lanske jese-
ni, ali n. pr. lanskega novembra
z letošnjim, se bomo nad vse ču-
dili velikanskim izpremembam,
ki so izvršile med vojno tekom
enega leta. Lansko leto je bila
ta čas na severnem bojišču Ru-
som sreča mila; a kasneje se je pa
zmaga obrnila na nemško in av-
strijsko stran tako, da so Rusi
med tem časom izgubili celo svoje
poljsko ozemlje.

Kdo ve, kakšno bo tozadevno
poročilo danes, ali meseca novem-
bra 1916 če bo sploh do tedaj še
trajala vojna?

V kolikor nam kaže zgodovina,
moramo bilježiti meseca novem-

bra pretečenega leta sledeče
važne vojne dogodke:

Dne 1. novembra. Rusija odre-
dila, da se vse Nemce in Avstrij-
ce deportira iz Rusije.

Ponesrečen napad Nemcev pri
trdnjavi Dixmude-Lys.

Splošno prodiranje Rusov pre-
ko reke Vistula.

Pomorska bitka na chilskem
območju. Nemci potopili angleške
križarke: "Monmouth", "Good
Hope" in "Glasgow".

Dne 2. novembra. Angleška kri-
žarka "Minerva" obstreljuje
arabsko pristanišče Akabah ob
Rdečem morju.

Nemci zapuščajo levo obrežje
reke Yser.

Rusko desno krilo se pomika
dalje v iztočno Prusijo in proti
nemško poljski meji.

Dne 3. novembra. Turški po-
slanik v Petrogradu obsoja Nem-
čijo, ker je ta napadla Rusijo.

Umikanje Nemcev pri reki
Yser, pri čemur so ti izgubili
30.000 mož.

Rusi so zavzeli več važnih mest
na zapadnem Poljskem in si pri-
svojili pot ob reki San v Galiciji.
Nemška mornarica napada
angleško obrežje, vsled česar je
potopila več sovražnih podvodnih
čolnov.

Dne 4. novembra. Japonci pri-
čeli obstreljevati nemške barake
pri Tsing-Tau.

Rusi zavzeli meto Sandomere v
Galiciji. Ruska armada se vedno
bolj in bolj pomika proti nem-
škem poljskem ozemlju.

Rusi okupirali več mest v tur-
ški Armeniji.

Nemška križarka "Yorek" po-
topljena pri Wilhelmshaven; 266
mornarjev utonilo.

Dne 5. novembra. Velika Brita-
nija uradno proglasila vojno sta-
nje s Turčijo.

90.000 mož broječa turška ar-
mada se zbira na kavkaški meji.
Nemci se umikajo pred Rusi
ob Vistuli proti iztočno pruski
meji.

Rusi osvojili mesto Jaroslav v
Galiciji.

Zavezniki poročajo o velikem
uspehu iztočno od Nieuporta.
Angleška formalno anektirala
otok Ciper.

Nemci pričeli zopet obstrelje-
vati trdnjavo Reims.

Dne 6. novembra. Koncentraci-
ja turške armade (25.000 mož) v
Egiptu.

Dne 7. novembra. Japonci za-
vzeli nemško kolonijsko mesto
Kiau-Chau.

Rusi obkolili mesto Sierradz
ob Varthi, zadnjo nemško utrje-
no pozicijo na ruskem Poljskem.

Nemška vlada ukazala aretirati
vse Angleže, bivajoče na Nem-
škem v starosti od 17—55. leta.

Poročilo Nemčije, da ima že
433.247 vojni ujetnikov.

Nemci se pomikajo dalje ob
Ypres-Arras črti.

Rusi premagali Turke pri Erze-
rum v Armeniji.

Dne 8. novembra. Rusi na prus-
kem ozemlju na levem obrežju
reke Vistule.

Dne 9. novembra. Belgija od-
pokliče vse za vojno zmožne može
pod orožje.

Rusi bombardirajo turška pri-
stanišča ob Črnem morju.

Dne 10. novembra. Nemška kri-
žarka "Emden" nasleda in se po-
topila, ker jo je obstreljevala
avstralska križarka "Sydney".

230 nemških mornarjev utonilo.
Avstriji se umikajo in zapu-
ščajo pozicije v južni Galiciji.

Poročilo iz Berlina, da so bili
Rusi na iztočni pruski meji po-
raženi.

Uporne čete generala Beyerja
v južni Afriki premagane po
generalu Lammerju.

Dne 11. novembra. Nemci za-
vzamejo Dixmude, Rusi pritiska-
jo proti Krakovu.

Angleški strelni čoln "Niger"
torpediran bližje Dealu.

Turške čete v Armeniji pora-
žene.

Dne 12. novembra. Angleži po-
tisili nazaj Nemce ob reki Yser.

Bitka med Nemci in Rusi pri
Kaliszu na poljski meji.

Avstrijske divizije uničene v
Bukovini.

Dne 13. novembra. Brezuspješ-
ni poizkusi Nemcev pregnati za-
veznike na bojišču ob reki Ypres.

Dne 14. novembra. Rusi preko-
račili reko Šrenjavo v smeri proti
Krakovu.

Vročja bitka med zavezniki in
Nemci ob Ypres in Nieport. Nemci
poraženi.

Angleški Lord Roberts umrl na
Francoskem za pljučnico.

Dne 15. novembra. Težavno bo-
jevanje ob Yserju valed velike po-
plave.

Dne 16. novembra. Angleški
premier Asquith zahteva nadaljnjo
vojni kredit v znesku \$1,125.000.
000 in za 1.000.000 mož ojačeno
armado.

Sneg in poplave na Flander-
skem povzročile med ondodnim
vojaštvom velike izgube.

Papež Benedikt XV. priporoča
in prosi za mir.

Dne 17. novembra. Artilerijski
dvoboji med zavezniki in Nemci
v Flandriji se nadaljujejo.

Poročilo zaveznikov, da so
Nemci izgubili v zadnjih 4 dne-
vih 100.000 mož.

Nemci se morajo umakniti na
celi črti v iztočni Prusiji med
Angeburgom in Gumbinnen.

Nemška pomočna križarka
"Bedin" internirana v Trond-
hjemu.

Dne 18. novembra. Rusi zavza-
mejo zopet več važnih pozicij v
iztočni Prusiji, bitka na Poljskem
se nadaljuje.

Izgube Angležev na morju
6.013 mož, glasom uradnega po-
ročila.

Nemška mornarica bombardira
rusko mesto Libavo.

Dne 19. novembra. Nemška kri-
žarka "Goeben" zelo poškodovana
v spopadu z Rusi v Črnem
morju.

Dne 20. novembra. Velika bit-
ka med rusko in avstro-nemško
armado na Rusko Poljskem. Ve-
liki snežni zapadi ustavijo boje-
vanje na Flanderskem.

Dne 21. novembra. Ruska ar-
mada ustavi prodiranje Nemcev
v okolici Varšave.

Francozi zavzeli višine Ornes
blizu Verduna.

Dva napada nemške infanterije
pri Hollenbeke odbita.

Dne 22. novembra. Nemci se
saye.

Ruska armada zavzela mesto
Gumbinnen v iztočni Prusiji.

Skupna izguba v sled vojne do
tega dne 5.000.000 mož.

Dne 23. novembra. Rusi prema-
gajo Nemce v veliki bitki pred
Varšavo. Nemci se umikajo na-
zaj.

Zavezniki se pripravljajo, da
bi pognali Nemce ob belgijskem
obrežju dalje proti južni strani.

Dne 24. novembra. Nemci na-
valili na zavezniške od Ypresa do
La Basse. Angleške bojne ladje
bombardirajo Zeebrugge in več
obrežnih mest.

Nemška armada se umika iz
Rusije iz okolice mesta Varšava.

Dne 25. novembra. Rusi zaje-
li pri Lodzu 50.000 vojni ujetni-
kov.

Nemški podvodni čolni potopili
blizu Havre angleške parnike
"Malahite" in "Primo."

Francozi odklanjajo premirje
po uspešnem boju severno od Ver-
duna.

Dne 26. novembra. Angleška
bojna ladja "Bulwark" razstre-
ljena pri izlivu reke Thames; 800
mornarjev utonilo.

Nemci premagali Ruse pri Lo-
dzu in Lowiezi, in ujeli 40.000 Ru-
sov.

Bitka med Avstriji in Srbi pri
Lazarevacu.

Obstreljevanje trdnjave Reims
po Nemcih. Mnogo civilnih oseb
ubitih.

Dne 27. novembra. Rusi preseka-
li del nemške armade, Cesar Vi-
ljem poslal ojačeno armado iz iz-
točne Prusije na rusko Poljsko.

Avstrijske čete pri Krakovu po-
ražene.

Angleška pomočna bojna ladja
"Khartoum" potopljena v Sever-
nem morju.

Dne 28. novembra. Hindenburg
poroča, da je ustavil ruske čete na
Poljskem. Nemci zajeli pri tem
60.000 vojni ujetnikov.

Izzet paša zbira 76.000 turških
vojakov ob suškem prekopu.

Dve nemški bojni ladji potop-
ljeni v baltskem vodovju.

Nemci dobili 700.000 mož oja-
čeno armado pri Arrasu.

Dne 29. novembra. Cesar Vi-
ljem na iztočnem bojnem polju.

Rusi zatrjujejo, da so presekali
nemško armado na 3 dele.

Zavezniki nastopili s hudo ofen-
zivo na iztočni strani Ypresa in
pognali Nemce nazaj.

Dne 30. novembra. Nemške če-
te na Poljskem pomnožene, da bi
ustavile prodiranje Rusov.

Pri zaljubljenih so sladke be-
sede jače od dinamita.

Sv. Martin.

(11. listopada.)

Sv. Martin je bil rojen v Sobo-
tišču (Sabariji), starem mestu se-
danje ogrske zemlje, od imenit-
nih, a nevarnih starišev. Oče in
mati sta mu branila v cerkev, pa
modri mladenič je siloma hodil
krščanske nauke poslušati, in je
skrbno po tistih živel.

Stariši so ga dali v vojaške in
moral je na Francosko iti h konji-
kom, ali tudi med vojščaki je ži-
vel po krščanskem, zvesto opravljal
službo, ni klen, ne klafal, ampak
rad molil, bil je srčen, pa tudi
usmiljen. Ko je nekega pozim-
skega dne videl na pol golega be-
rača za potom zimo ogrebat, pa
mu ni imel kaj vbojajme dati,
razpara z mečem svoj plašč, dá
eno plat ubogemu za ogrinjalo, z
drugo pa ogrne sam sebe. Nato se
mu prvo noč Kristus prikaže
vpričo svojih angeljev, oblečen z
ravno tistim pol plaščem, rekoč:
"S tem oblačilom me je Martin
oblekel."

Bog je mladega vojščaka izvo-
lil za dušnega bojevalca nebeške
ga kraljevstva; zapustil je torej
sv. Martin vojaštvo in je šel du-
hovstva se učiti. Iz ljubezni do
svojih starišev in sorodnikov na-
poti se v svoj kraj, oznanjevat jim
zveličansko vero; ali le samo ma-
ter je pridobil Kristusu, trdovrat-
ni oče se mu ni dal poslušati. Na
svojem potu je prišel v nekih hri-
bih med razbojnike. Že je njih
eden mahnil po njem, ali neki
drug prestrže mu z roko, da ga
ni usmrtil; sv. Martin se pa še
ustrafil ni. Vprašajo ga, kdo je
on, da se jih še boji. On jim od-
govori, da je kristijan, kateri vé,
da Bog varuje svoje, posebno jih
vidno ohranjuje v velikih nevar-
ščinah; pa hudodelci naj se boje,
ker zavoljno hudobij ne bodo vred-
ni usmiljenja Kristusovega.

Ravno tisti, ki ga je hotel ubiti,
podal se je za svetim Martinom
in izpreobrnil.

Krivoverci so svetega Martina
pregnali z domačega kraja; vrnil
se je v francosko zemljo, in tam ži-
vel tako sveto, da mu je vsega-
mogočni Bog dal čudeže delati.
Imel je mladega učenca, kateri
mu je brez svetega krsta umrl; sv.
Martin moli, in mladenič oživi. —
Neki dan gre mimo hiše imenit-
nega moža, ter čuje velik jok in
stok. Vpraša, kaj to pomeni? Ko
zvé, da se je služabnikov eden
obesil, stopi noter, obudi mrtvega
režeča s svojo molitvijo in zdra-
vega ljudem izroči.

Svetega služabnika božjega so
kristjani Turonškega mesta na
Francoskem izvolili za svojega
škofa, da se je ravno branil te
časti. Bil je kakor nekaj srčen
vojščak, tudi zdaj skrben dušni
pastir. Hodil je po vseh krajih
svoje škofije, učil ljudi in delil
svete zakramente. Posebno je
skrbel za čast in lepoto Bogu po-
svetih cerkev. Kedar je stopil
v vežo božjo, se je svete groze ves
tresel ter je dajal: "Kaj bi se ne
tresel, ako premislim, kako stojim
pred veličastvom Najvišjega, pred
Bogom in svojim sodnikom." —
Videl je še veliko nevarnih mali-
kovecev in v sree so se mu usmi-
lili. Ko jim je nekega dne ozna-
njeval sveti evangelij, prinese ža-
lostna mati svoje mrtvo dete pred
njega in ga poprosi, rekoč:
"Vemo, da si prijatelj božji; daj
mi edinega sinka zopet živega." Sv.
Martin poklekne vpričo vseh,
moli, in dete spet oživi. Vsi ga
hvalijo in se dajo krstiti.

Ko je sv. Martin hodil po deželi,
ugleda ostrženo ovco in pravi:
"Imela je dve suknji, in je dala
eno človeku, ki nema nobene. Po-
glejte, ovca nas pomni evangelijs-
kega nauka. Tudi mi storimo
tako!" — Drugi pot je srečal raz-
trganega pastirja, ki je za cesto
svinje pasel in hudo zimo ogrebal.

"Poglejte," je dejal, "to je po-
doba nesrečnega Adama, katerega
je Bog potisnil iz raja. Slecimo
starega Adama in oblecimo Jezusa
Kristusa!" — Šel je nekega dne
mimo travnika, katerega pol so
svinje grdo razrile, pol pa ga je
bilo lepo zelenega, kjer je cvetelo
vse polno dišečih rožic. "Le po-
glejte," dejal je sv. Martin, "raz-
riti travnik (senožet) nam kaže
podobo grdega, nečistega člove-
ka; lepo zelena senožet pa, vsa
rožic obsuta, nam kaže lepo devi-
stvo svete čistosti. O devištvu

K. S. K.**Jednota**

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 30. septembra 1915. skupna izplačana podpora \$1.091.046.43.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomošni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duševni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POBOTNI ODBOR:

Mihail Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikačje se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Čepice, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE," 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

PROŠNJA.

Novoustanovljeno društvo v Delagua, Colo., prosi za vsprejem v K. S. K. Jednote: Imena prosilcev so:

Anton Simčič, Mihail Tomšič, Josip Tomšič, Štefan Slavec, August Senico, Anton Tomšič, Andrej Milavec, Anton Zele, Anton Valenčič, Anton Groznik, Anton Kreševič, Anton Tomšič, Josip Simčič, Frank Pudlik, Anton Valenčič, John Fatur, John Pavlovce, Carlo Senico, Josip Krule, Anton Fatur, Anton Udovič, Santo Senico, Anton Simčič, Anton Dolšček, John Kristan, Frank Osana.

PRISTOPILO ČLANI.

K dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 21157 Vranešič Frane 16, 1000, spr. 17. okt. 1915.
K dr. sv. Jožefa 55, Crested Butte, Colo., 21158 Grahek Jakob 40, 1000, spr. 20. okt. 1915.
K dr. Mar. sv. Rož. Venca 131, Aurora, Minn., 21159 Topolka Miha 31, 1000. — 21160 Rosandič Jurij 36, 1000. — 21161 Klun Ivan 41, 1000, spr. 25. okt. 1915.
K dr. sv. Cirila in Metoda, Sheboygan, Wis., 21162 Krapec Pavel 26, 500. — 21163 Kobal Andrej 28, 1000, spr. 11. okt. 1915.
K dr. sv. Jožefa 146, Cleveland, Ohio, 21164 Petrič Ivan 27, 500 spr. 17. okt. 1915.
K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 21165 Štimac Blaž 23, 1000. — 21166 Simečki Frane 38, 1000, spr. 27. okt. 1915.
K dr. sv. Jan. Krstn. 14, Butte, Mont., 21167 Tomašević Andrej 33, 1000, spr. 27. okt. 1915.
K dr. Mar. Sed. Žalosti 84, Trimountain, Mich., 21168 Pintar Tomaž 45, 500, spr. 26. okt. 1915.

PRISTOPILE ČLANICE.

K dr. Jezus D. Pastir 49, Pittsburgh, Pa., 7525 Vidina Magdale- na 21, 1000, spr. 24. okt. 1915.
K dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 7526 Česnik Johana 23, 500, spr. 10. okt. 1915.
K dr. Mar. sv. Rož. Venca 131, Aurora, Minn., 7527 Pripič Mari- ja 26, 1000. — 7528 Rosandič Helena 27, 1000, spr. 25. okt. 1915.
K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 7529 Simečki Terezija 30, 1000, spr. 27. okt. 1915.
K dr. Kraljica Majnika 157, Sheboygan, Wis., 7530 Runtas Te- rezija 19, 500. — 7531 Smolčak Jela 22, 250. — 7532 Jagorič Franca, 42, 250, spr. 18. okt. 1915.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 19261 Majer Josip 18, 1000. 26. okt. 1915.
Od dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 9972 Kovačič Matija 40, 1000, 19. okt. 1915.
Od dr. sv. Cir. in Metoda 45, E. Helena, Mont., 19624 Kofalt Jakob 17, 1000, 19. okt. 1915.
Od dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 20803 Kostelee Miha 20, 500. — 20807 Skušek Matija 28, 500. 24. okt. 1915.
Od dr. sv. Ant. Pad. 72, Ely, Minn., 18072 Mehle Frane 26, 1000. 23. okt. 1915.
Od dr. Vit. sv. Martina 75, La Salle, Ill., 20594 Starovasniki I- van 24, 1000, 23. okt. 1915.
Od dr. Mar. Sed. Žal. 84, Trimountain, Mich., 20821 Sachuk Andrej 20, 1000, 22. okt. 1915.
Od dr. sv. Alojzija 88, Mohawk, Mich., 12766 Strucelj Matija 18, 1000. — 17513 Kuzma Anton 23, 1000. — 9799 Smuk Ivan 23, 1000, 20. okt. 1915.
Od dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., 18082 Ranča Frane 28, 1000, 10. okt. 1915.
Od dr. sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill., 19980 Dovgan Anton 18, 1000. — 10026 Okoren Ivan 33, 1000. 24. okt. 1915.
Od dr. sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, 19859 Bizjak Anton 28, 500. — 13362 Kiren Matija 29, 1000. — 20539 Likan Andrej 30, 500. 23. okt. 1915.

Od dr. sv. Pavla 130, De Kalb, Ill., 19210 Komadina Radoslav 38, 1000. 26. okt. 1915.
Od dr. sv. Ant. Pad. 137, Aurora, Minn., 20119 Ivanovič Marka 25, 1000, 25. okt. 1915.
Od dr. sv. Barbare 96, Kaylor, Pa., 9897 Recelj Franc 31, 1000, 27. okt. 1915.
Od dr. sv. Cir. in Metoda 135, Gilbert Minn., 19253 Juhant An- ton 19, 500. — 19254 Juhant Franc 24, 500. — 15922 Koželj Josip 25, 500, 24. okt. 1915.
Od dr. Srca Jezusovega 70, St. Louis, Mo., 20423 Martinčič Mar- tin 33, 500, 28. okt. 1915.

SUSPENDOVANE ČLANICE.

Od dr. sv. Jan. Krstn. 14, Butte, Mont., 3753 Krall Ida Marija 29, 1000, 20. okt. 1915.
Od dr. sv. Ant. Pad. 72, Ely, Minn., 4851 Šušteršič Marija 22, 500, 23. okt. 1915.
Od dr. Mar. Čist. Spoč. 80, So. Chicago, Ill., 4774 Ban Alojzija 24, 1000, 25. okt. 1915.
Od dr. sv. Treh Kraljev 98, Rockdale, Ill., 2862 Okoren Marija 31,500, 24. okt. 1915.
Od dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., 6109 Kirn Karolina 17, 500, 3. okt. 1915.
Od dr. Jezus D. Pastir 32 Enumelaw, Wash., 1234 Loušin Fran- ca 45, 30. okt. 1915.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 7078 Brinovec Ivan 34, 1000, 16. okt. 1915.

PRESTOPILI ČLANI.

Od dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., k dr. sv. Cir. in Metoda 59, Eveleth, Minn., 1139 Greben Jakob 29, 1000. — 2529 Kastelec Matija 31, 1000, 10. okt. 1915.
Od dr. sv. Petra in Pavla 62, Bradley, Ill., k dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., 11531 Štefanič Josip 24, 1000, 11. okt. 1915.
Od dr. sv. Alojzija 88, Mohawk, Mich., k dr. sv. Jan. Krstn., 14, Butte, Mont., 20779 Lasich Ivan 23, 1000, 27. okt. 1915.

PRESTOPILE ČLANICE.

Od dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., k dr. sv. Cir. in Metoda 59, Eveleth, Minn., 1607 Greben Franca 30, 500, 10. okt. 1915.
Od dr. sv. Petra in Pavla 62, Bradley, Ill., k dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill., 4363 Štefanič Katarina 20, 1000, 4. okt. 1915.

ZVIŠAL ZAVAROVALNINO \$500 NA \$1000.

Pri dr. Jezus D. Pastir 49, Pittsburgh, Pa., 15973 Vidina Josip 24, zviš. 20. okt. 1915.

ZNIŽALI ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$500.

Pri dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 15777, Lukanič Peter 35, zniž. 25. okt. 1915.
Pri dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 19493 Vidmar Ivan 17, zniž. 9. okt. 1915.

ZNIŽAL ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$250.

Pri dr. sv. Ant. Pad. 87, Joliet, Ill., 20014 Horvat Peter 18, zniž. 26. okt. 1915.

ČLANICE ZNIŽALE ZAVAROVALNINO \$1000 NA \$500.

Pri dr. sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 4414, Lukanič Kata 25, zniž. 25. okt. 1915.
Pri dr. sv. Genovefe 108, Joliet, Ill., 5191 Turk Franca 18, zniž. 25. okt. 1915.

Joseph Zalar, gl. tajnik.

Vojaška.

Zložil I. Koseski.

Kaj bliska se v jasnem, kaj votlo doni

Pred nami na levi, na pravi? Od sela do sela v okrogu vrši Kot jeka v zaprti dobri.

Orožje se sveti, vojaški je šum, Nabira se čudo okrašenih trum.

Vitezi čenjeni! Kam ste namenjeni, Kaj vam zažiga v obrazu po- gum?

Mi čvrsti Slovenci smo, gremo na boj

Za pravdo, za dom, za cesarja, Zakonu domačemu viteški roj.

Protivnemu groza viharja. Obraze bojari nam hrabrosti blesk.

Desnica, če vdari, razruši kot tresk.

Ude trum ločimo, Grade naskočimo,

Tabor pred nami drobi se kot pes'k.

Podravske, posavske planjave so nas

Iz krepkega jedra rodile, Neplašba, svoboda, premaga ta čas

So tri rojenice nam bile. Železo nam prva je dihnila v dlan,

Svoboda domovja naročila bran, Zmaga le gledala,

Nekaj povedala, Slišali boste, že bliža se dan.

Naj bo ga kot listja sovražnika broj,

Kot trave po gorah slovenskih, Srdito razkačen pripelji ga v boj.

Sam vojvoda brezdren peklenjskih: Če trdega snopja skrbi te nasad,

Mlatiče slovenske povabi na mlát; Rádostno vršnejo,

Krepko pritisnejo, Udrijo riseno, ne štejejo klad.

Nabita je risan'ca, oster je meč, Obilno v kartušu je blaga,

V junaškem je sreč poguma še več,

Na vrata, o bratje, na vrata! Stoletni raztrgati v migljeju hrast.

Nevitni je dana gotova oblast; Hujše mi planemo,

Urnejše zmanemo, V prah jo spremenimo vražno podast!

Polentarjem — Iredentarjem.

Iz sovraštva in rokava stresen spev zastopnikom "tritisoč- letne kulture.

Če kdo preveč prijat'ljje gadjje ljubi,

Naposled vendar laške ladje gubi. Le toči, Lah! po njih zdaj mastne solze!

Naš slavni Haus te dalje slastno molze.

Če Laha naših strelav toča seče, Če meč nad njim slovenski ročno miga,

"Ajuto!" Lah kot osel močno riga.

Annunzio pa, sam tepen prav po glavi,

Poraz v zmago laških glav popravi,

A mi, ne zmen'no se za laške vike,

Ker bran'jo sini nas hrvaške Like. Ko Avstrija vseh Lahov krog pobije,

Naj laško laž in podlost Bog pokrije!

Rudolf z L.

Gospodarstvo Bolgarije.

Kraljevina Bolgarija, skupno s provincama — vzhodni Rumelijo in Macedonijo — obsega 115.000 kvadratnih km in 5 milijonov prebivalcev. Na 1 kvadratni km pride 44 duš. Število prebivalstva hitro napreduje kljub znatnemu izseljevanju. Prebivalstvo je večinoma pravoslavne vere, okoli pol milijona je mohamedanec. V deželi je glavno poljedelstvo, s katerim se bavi tri četrtine prebivalstva. Leta 1897. se je dognalo, da je v deželi 800.000 gospodarstev z obdelano zemljo 4 milijone hektarov (to znaša 40 odstotkov vse zemlje). Ta gospodarstva so samo deloma v rokah kmetov. Zemlja je rodovitna in njeni produkti, posebno žito, sadje in sočivje, presegajo lastno potrebo. Od žita se nahaja na prvem mestu pšenica (1910: 1.080.000 hektarov), nato pride koruza (1915: 610.000 hektarov), riž (1910: 230.000 hektarov) in oves

(200.000 hektarov). Važna je gojitev rož v vzhodni Rumeliji (7000 hektarov). Z gozdovi, ki znašajo skoro tretjino zemlje, se malokje umno gospodari. Zelo važna je živinoreja, katere se nahaja dovolj po širnih travnikih in pašnikih. Število znaša 600.000, goveje živine 2.4 milj., posebno veliko pa imajo ovac (8 in pol milj.) ali bolj malo prešičev (pol milj.); razen tega je tudi še okoli 136 tisoč oslov. Industrija je doslej še zelo slabo razvita. Vzrok temu leži v pomanjkanju kapitala, surovin, posebno premoga. Kljub vsemu temu se mora zadnji čas konstatirati nek napredek, ker je inozemstvo ustanovilo manjše tovarne za svilo in tkani- no, mlino, pivovarne in tovarne u- žgalic in sladkorja. Razen tega se še nahajajo tobačne tovarne, proizvajajo se ročno olje (izvoz 5000 do 10.000 kg). Dražji predmeti, kakor tekstilno blago, stroji in luksuz-blago se mora uvažati. Trgovina gre po suhem in po vodi. Po vodni poti gre posebno izvoz žita, in sicer skozi luke Varna, Dedeagač in Burgas, ali pa skozi luke na Donavi Ružuk in Svištov. Za železniški promet je glavna o- rientalska črta (Belgrad—Niš—Sofija—Plovdiv—Odrin) in po- tem še črta Ružuk—Bukarešt. Skupna železniška mreža Bolga-rije znaša 2500 km, katere se vsako leto povečuje. Promet v lu- kah iznaša 35.000 ladij z 8 milio- ni tonami. Zunanja trgovina se čezdaljebolj razvija. Aktivna tr- govinska bilanca se je spremenila zadnjih pet let v pasivno. Leta 1910. je znašal ves trgovski pro- met 240 milijonov mark; od tega odpade uvoz 150 milj., a 110 milj. na izvoz. Uvažajo: Avstrija za 40 milj. mark, Nemčija za 30 milj. Turčija in Anglija za 15 milj.

Razne stvari.

VULKAN NA OTOKU SAVAJLU.

Na Savajlu, največjem izmed Samoa otokov, bruha vulkan ka- kih 12 do 13 km od obrežja gorečo lavo proti severu in jugu. Površ- na 70 km (2) je naokoli pokrita z lavo, in morsko obrežje obstoji v daljavi 14 km iz 5 do 10 m de- bele lavine skorje. Tupatam se vzdiguje ob bregu lava celo 50 m visoko.

Iz vulkanivega žrela vstajajo vedno ognjeni vrelci do 5 m vi- soko in lava poteka pod nekako dva črevlja debelo skorjo po svo- jih rovih proti obali. Nje pot se da spoznati po soparnih oblakih, ki prihajajo skozi razpokline zgornje-skorje. Proti severni o- bali ima dva iztoka, kakih 200 m oddaljena drug od drugega, proti jugu pa se njena pot razgubi. Iz obeh teh iztokov pa se izliva lava v več potokih nepretrgoma v mor- je, podobno kot voda pri slapo- vih. Droben, slan dež ukončuje vso vegetacijo. Ker pa se lavi pot včasih zamaši, predere drugod, in tako nastajajo na vsakih pet do deset minut razpokline, iz ka- terih se vzdiga sopara in lavin prav, podobno kot pri geysirih. Množina lave, ki pride na leto iz vulkana, bi pokrila 25 km (2) 20 m na debelo.

C + M + B.

Pri prodiranju zavezniških čet meseca maja v Galiciji so opazo- vali vojak, kako poljski in rusin- ski kmeti hite pisati na hišna vra- ta-začetnice treh kraljev Gašperja, Mihe in Boltežarja — hišnih pa- tronov, kar je bilo pod rusko vla- do iz neznanih vzrokov prepoveda- no. Nemški vojak, ki te navade ne poznajo, so začudeno vpraše- vali, kaj naj črke C + M + B po- menijo. Naši fantje so jim odgo- vorili z dobrim in značilnim do- vitim: "O, kmetje pišejo imena galiških patronov C = Conrad Hötendorf, M = Mackensen in B = Boroevič." Ti trije slavni vojskovodje so postali res pravi varuhi in rešitelji Galicije.

Zanimiv pojav bolezn.

Iz Inomosta poročajo: Profesor Karol Mayer, predstojnik psihija- trične klinike inomoške univerzite je predstavil znanstvenim družbi zdravnikov nekega vojaka, ki je po mnenju zdravnikov iz strahu vsled eksplozije neke granate so- spal. Vojak je iz Bosne ter so ga iz severnega bojišča prepeljali (1915: 610.000 hektarov), riž (1910: 230.000 hektarov) in oves

v vednem spanju, je jako suh ter ga morajo le umetno živiti. Z ved- nim elektriziranjem se namerava ta pojav odstraniti. Proti vbo- d- l- j- j- am s šivanko v nos, roke, konce prstov in posebno na hrbtu je ta speči vojak popolnoma neobčut- l- j- v.

Obdavčevanje ruskih samostanov.

Listi poročajo, da namerava ru- ska vlada naložiti ruskim samo- stanom primeren davek za vojno. Znano je, da so tudi ruski samosta- ni jako bogati. Sodi se, da bo ne- sel ta enkratni vojni davek 2000 milijonov rubljev.

Iz osvojene Poljske.

Nemci so ustanovili v Lodzu nemško, v Bendzimu pa poljsko gimnazijo. Zaprli so vse, na Polj- skem se nahajajoče tobačne tova- re in uvedle tobačni monopol. Na orientalskem seminarju v Berlinu so se pričeli poljski tečaji za u- radnike, ki bodo poklicani k upra- vi na Poljskem.

Koliko mesa porabi francoska di- vizija?

"Temps" poroča z ozirom na to vprašanje: Za divizijo, ki je bila v boju, izkazuje račun, da je od 6. avgusta 1914 do 6. avgusta 1915 porabila 3.000.781 kilogramov me- sa vseh vrst, ki so veljali 4.970- 956 frankov. Odšteti je 20.661 kilogramov, ker ti niso bili poprabi- ni. Zaklanih je bilo 19.555 glav ži- vine. Za kožo se je dobilo 213- 668 frankov.

ITALJANSKI PODVODNI ČOLNI.

O italijanskih podvodnih čol- nih se je doslej šele malo slišalo, razun o "Medusi", ki jo je, kakor znano, avstroogrski čoln v Adriji torpediral in potopil. To je bil prvi slučaj boja med podmorski- mi čolni. Iz tega pa ni smeti sklepati, da bi na Italijanskem doslej gradnji podvodnih čolnov ne posvetili nobene ali premalo pozornosti. Nasprotno. Italija je gradila že v letih 1905. do 1913. podvodne čolne, ki so odpravili od 100 do 345 bačev vode. Najnovej- ši čolni pa odpravijo baje že po 700 ton vode. Koliko ima Italija teh največjih enot, ni gotovo; de- meva se, da jih ima šest do de- set. "Medusa" je bila starejšega sestava, ter je odpravila ob plovbi nad morjem 245, pod vodo pa 300 bačev vode. V morje so jo spu- stili leta 1911. Ob pričetku vojne je Italija razpolagala s približno 25 podvodnimi čolni. To orožje so v Italiji že pred leti preskušali. Italijanski konstrukterji so bili celo v inozemstvu na dobrem gla- su ter so Nemčija, Anglija in Švedska nekaj podvodnih čolnov nakupile v Italiji oziroma jih dale tam zgraditi. Znani italijan- ski admiral Bettolo je vedno zag- varjal mnenje, da je italijansko obrežje napram avstroogrskemu neugodno oblikovano, in zato je bil neprestano za brambo obal s podvodnim orožjem. Še malo pred izbruhom vojne je predlagal, naj bi se zgradilo 24 podvodnih čol- nov manjšega tipa z odzivom po 259 bačev vode in s plovnó brzino samo po 13 pomorskih milj. Po dva taka podvodna čolna naj bi se namestila v 12 pristaniščih. Bettolo je utemeljeval svoj pred- log, češ, da so podvodni čolni na- menjeni v prvi vrsti za brambo obrežja, da imajo torej v prvi vrsti defenzivno nalogo, za katero pa zadostuje majhen obseg in brzina po 13 milj. Vrh tega da so ti čolni poceni. Bettolo ima go- tovo v nekem oziru prav; vendar pa morejo podvodni čolni z ne- znatnim depasemanom (odzivom vode, obsegom) in z majhno brzino nadomeščati ali izpopolnjevati samo zapore z minami. Seveda ni nemogoče, da se tupatam tudi vporabi za manjša ofenzivna podvzeta.

Končno še naj pripomnimo, da je Italijan dr. Rabiola letos zgra- dil podmorski čoln, ki ga goni električna sila, dovajana po kablju od večje bojne ladje. Ugodnost tega orožja bi bila v tem, da sta potrebna za strežbo samo dva moža: en krmar, drugi pa sproža torpede. Reč se ni obnesla, ker je naprava predraga in tudi ni so torpedi lansirali neposredno iz bojne ladje same. Italijani se menda s tem izumom niso podro- neje bavili.

Povest o hudem in silnem kovaču.

Spisal C. F. Golar.

(Dalje).

"Kateri babi sem kaj hudega storil? Povejte mi! Pri tej priči si roko odsekam, ako sem kakšno babo samo postrani pogledal." "Saj ti nič ne očitam, a punčka je le uročena."

"Kdo je pa ukazal babi, da mi gre ureči otroka?" je grmel kovač. Ako je jezna name, pa naj se maščuje nad menoj, tega ubogega črvička pa naj mi pusti na miru." "Seveda naj bi ga pustila, ali kdo bi ji to povedal," je ugovarjala mati, ki se je skoro bala hudega sina.

"Povejte, kdo je ukazal babi? Kovač ni poslušal matere in je rohnel dalje.

"Nihče ji ni ukazal. Saj ji ni treba ukazati hudobni ženski. Si ji že v pijanosti kaj prizadel?"

"Križ božji, v pijanosti sem ji kaj prizadel! Saj povem, da še pogledam nikoli ne nobene babe."

"Potem pa jaz nič ne vem, ampak punčka je le uročena."

"Kdo ji je pa dal pravico, ali jaz ali vi? Samo to mi povejte! Oh, večja grda, jaz bi ji pokazal! In kje pa je tista baba, mati, povejte mi, kje je?"

Kovač je stisnil pesti, trde in težke, in lakti, pretkane z močnimi kitami kakor z vrvmi, so se napenjale.

"Ne vem, kje je, pa to bi lahko zvedeli."

"Zvedeli bi? Nak, moramo zvedeti, da malo zaplešem z njo. Moji punčki, ki jo imam od uboge Jerice, naredi, da je bolna. Kje je tista baba," se je razvnel kovač in stopil k zibki, kjer je bila mala Minica.

"Saj ti pravim, da bomo zvedeli. Pojdi v kovačnico po žrjavico in jo prinesi!"

Kovačica je nalila v lonec vode, kovač Boštjan pa se je vrnil v izbo s polno lopato živega oglja.

"Toliko ga ni treba, no le pusti!" Čakaj, ali je uročena ali ni!"

Zgolo roko je trikrat segla po žrjavici in jo vrgla v lonec. Niti trenila ni z očmi in ni zadržala prsti, kadar je zgrabila v ogelje, iz katerega je vstajal žar in sopar. Njena dlan je bila kakor prevlečena z usnjem in ni čutila ognja. Kovač je stal ukopan na strani in gledal ves zaverovan materino početje.

"Le poglej," je govorila, "ogelje ni šlo na dno, ampak plava vrhu vode, in to je znamenje, da je otrok uročen." Kimala je z glavo vsa razburjena in zavzeta, njen rjav obraz se je podplul s krvjo, in šop sivkastih las ji je ušel preko razbrazdanega čela.

Kovač se je nagnil nad lonec in pozorno strmel, kako so plavali nad vodo drobci mrtvega oglja nad pepelom in prstjo.

"Kje pa je baba, ki jo je urekla?"

Mati ni odgovorila, temveč je nagnila glavo in z roko, ki jo je držala pod brado, je spustila v lonec, ves čas skrivnostno tiha in zamišljena.

"Zakaj to! Rajši povejte, kje je?"

"Zdaj pristavim lonec k ognju, in ko bo vrela voda, pride baba k hiši. Tista jo je urekla in njo treba nabiti."

Kovač se je oddahnil. Prsi so se mu razširile, kakor da je odletel zapah, ki mu jih je stiskal, in pesti so se mu krčile. Od zadovoljnosti si je mel roke, in zasmehal bi se bil na ves glas, da se ni zdaj že bolj poredkoma oglašal v zibki žalosten in bolesten jok. Takrat ga je vselej iznova zabolelo sree, in težka pest je zabobnela po mizi.

Sedel je k oknu in gledal na pot, ki je strma in peščena vodila k njegovim hišam. Videti ni bilo nikjer nikogar. Prazen in pust je bil jarek, le voda je bistro šumela in pršela pod nizkim jezom, časih se je zaletel veter v vodne curke in bel, voden prah je odnesel s seboj.

"Aha, kdo pa gre?" je v mislih vzdihnil kovač, ko je zagledal neko postavico daleč doli iti preko pota. Že se mu je zasvetilo lice, a brž je videl, da se je zmotil. Sedel, star in ubog kmet, je šel na njivo.

"Zdaj pa že vre voda," se je oglašila mati v kuhinji. "Ali je še ni?"

Kovač je zagodrnjal in bil je hudo nejevoljen in še bolj mrk in ljut na babo, ki nazadnje niti k hiši ne pride. Po njegovem bi že imela biti zdavnaj tu, da prejme, kar je zaslužila. Čelo je gubal v hude in mračne proge in križe, vlekel obrvi nad oči, ki so v nemirnem pričakovanju romale po cesti.

Tako je čakal kovač hudobno babo.

V zibki je otrok za čas utihnil, in takrat je prišla v vas v mlado in zaljubljeno sree Boštjanovo. Polinkina Minica. Na svetu ni bilo za kovača lepšega dekleta od nje, in kadar je le pomislil na njo, ali samo videl njenemu enako krilo, je zakipele, in po glavi mu je zablodilo sto prelepih stvari, in pred njegovimi očmi je zasijala roza pri roži. A kadar jo je srečal in zagledal njen obraz, takrat je izgubil pamet. Samo smeh je imel zanj, in tudi ona se mu je smejala, in s tem sta si povedala vse. Razkrila sta sree drug drugemu, radost in lepoto in srečo, in čisto sta bila prepričana, da se srečata pred zlatim oltarjem v hiši svetega Andreja.

Punčka v zibki je zajokala in kovač se je zdrnil.

"Pod streho grem po skles in metliko, mogoče ji bo pomagalo," se je oglašila zunaj stara kovačica. "Ali je še ni?"

Kovač je samo zamrmral in bil je tako poln gnjeva in žalosti, da ga je dušilo v prsih, in je samo iskal, kam bi izlil svoj srd. Hodil je po izbi, ves besen, in lomastil nato v kovačnico. Ustavil se je pred naklom, se sklonil prav do njega in ga objel z rokami. Pokali so mu sklepi in mišice, in zdelo se je, da mu bo zavrela kri, tako je gorel v obraz, ko je vzdignil nakovalo in je prišel k sreč. Korakal je z njim v izbo in se ustavil pred zibko, a otrok se je moral ustrašiti njegovega temnega pogleda, zakaj v tem trenutku je zavrisnil, zavpil in strepetal, da se je kovač na mestu obrnil in nesel tiho kakor hudodelec naklo nazaj na svoje mesto.

Vrnil se je k oknu in se ozrl na cesto. Razjasnila so se mu lica, in kovač se je začel bahljati tako iz sree, kakor bi zagledal prezalo svojo nevesto in dvanaest voz svatov in godcev, ki prihajajo in muzicirajo, da ga spremijo v cerkev. A kovač vsega tega ni zagledal, temveč je videl le nekovo stari-kavo žensko, ki je bilo suha in drobna in se je jadrno pomikala navzgor po klanecu proti kovačnici.

"Baba gre," je bruhnilo iz njega. "Mati, baba gre."

A mati tega ni mogla slišati, ker je šarila pod streho in iskala dobrih rož za punčko.

"Zdajle boš videla, kaj se pravi, s kovačem se metati! Minica, le poslušaj, zdaj gre zate."

Široko se je smejala in ni ga hotelo strpeti na mestu. Hodil je nekaj hipov od zibke do svete Genevefe, a nato je pogledal bolj natančno skozi okno. Ženska je bila že precej blizu, in takrat je kovač čutil mrzlo spreletelo okoli srca, tako mrzlo, kakor bi se ga ovila ledena, gnusna kača.

"Križ božji, saj ni mogoče, saj ni mogoče," je drgetaje izustil. Prekrižal se je, sklenil roke in polagoma in plaho zopet pogledal na pot.

"Je že, čisto gotovo je! Rajši bi videl vraga, kakor njo." Klel je in molil in vedel je samo to, da ga čaka nekaj strašnega.

"O sveti Anton, ne daj, da bi prišla k hiši! Kaj dobrega ti bom storil, ako je ne pustiš k nam."

Ves iz sebe in v ognjenih kleščah je bil kovač. Po poti je šla stara Polinka, mati njegove neveste, prelepe Minice. In v rokah je nesla verigo. Gotovo se je dobri ženi odtrgala lisica v hlevu, mogoče je bila lačna in se je tako dolgo vlekla in vlekla, da se je zdrobil člen, in zdaj je nesla h kovaču verigo, da jo zvari in popravi.

"Ne daj, sveti Boštjan, moj patron, zares bom zmoli cel rožni venec, ako ne pride k hiši tale mati."

Kovač je vedel, da bi se moral zgoditi čudež, ki bi odvrnil Polinko od njene poti. Bližala se je brez skrbi in ni hudega slutela kovačnici. Hodila je mirno in nagle in na tihem je morda ugibala, ali ji bo kovač zastoj popravil

verigo, ali ne. Po njenih mislih bi se to spodobilo, ker se ženi pri njenem dekletu, in bo delal takorekoč zase, ako pride do ženitnine, o čemer skoraj ni bilo več dvoma. Sicer je dosti mladih kajonov, ki gledajo za njeno Minico, ali kaj hoče s temi! K hiši ne bi prinesli nič drugega kakor šest dni in nedeljo, in zato je kovač še najboljši od vseh. Kovačija res da ni bogve kaj vredna, ali nese precej, tudi se ga včasih kovač hudo napije, a je drugače golant mladi vdovec.

To je utegnula premišljevat Polinova mati in v tem je že stopila na prag ter pomolila verigo v temni prostor s temile besedami:

"Boštjan, ako si priden, bo jutri zvečer prišla Mi —"

Dobra žena je hotela izpregovoriti ime svoje edinke in kovačeve neveste, a tega ni več utegnila sebi na žalost in kovaču v škodo in neizrečeno gorje. Zakaj ti isti trenutek je planil Boštjan brez misli in neumen od jeze in obupa izza meha in jo zgrabil za ramo.

"Zakaj ste mi to naredili! Čakajte, zdaj vam vse poplačam!"

Že je mislil divje zamahniti kovač, hudi hrust, a takrat je zagledal osupli in strmeči obraz stare žene. Nekoliko je počakal, se obrnil v stran in zaklical iznova:

"Mati, vi ne veste, kako vas imam rad, a jaz vas moram."

Prijel jo je z levico, a desnico je neusmiljeno in težko položil na njena pleča.

"Sree me boli, pa jaz ne morem živeti, ako vas ne natepem." Gledal je v stran, zamahnil in udaril drugič z vso močjo, da je slabotna mati padla na koleno.

"Zakaj ste mi urekli punčko, zakaj ste tako neusmiljeni!"

"Čaki me, tolvaj ožgani!" se je takrat oglašila tepena žena. Strašno urno se je vzdignila s tal in se izmuznila skozi duri na cesto.

"Ti mrcina zakajena, samo pomisli še enkrat na našo deklino, naj te le vidim, da se boš potikal pod njenim oknom! Celo drvarnico bom razbila na tvoji buči."

"O karlinč, to so pa jezna ta-le mati!" je sklenil Boštjan in se skrival za očnejo steno, odkoder je oprezno pogledoval na cesto.

"Samo dvakrat sem jo bunknil, pa je tak vrišč, kaj bi šele bilo, če bi jo bil začel v resnici odedlovati."

"Seveda pretepal me boš, ti rabelj osmojeni, mene, staro ženo!" Mati ni mogla pozabiti kovačevih pesti in se je prijemala za pleča, kamor jo je vdarila težka njegova jeza. "Precej zapovem deklini, da te še pogledati ne sme več, ti sajasti razbojnik!"

"Joj, joj, strašno grda imena mi daje, ampak dobila jih je pa le. Samo da bi kdo ne slišal, ali pa ne izvedel, kako me zmerajo ta sapramihelska mati!"

Čakal je in čakal, da je vse utihnilo na cesti, predno si je upal na prag. Pogledal je navzdol po klanecu, kjer se je počasi pomikala in hudo šepala Polinka po robatem kamenju.

"Mogoče sem jo pa vseeno prehudal," je v skrbeh pomislil kovač. "In sedaj ne bo pozabila zlepa, nazadnje mi bo še sitnosti delala pri Minici."

Kakor da je slišala kovačeve misli, se je žena obrnila in zakričala:

"Le zapomni si, kdaj si me udaril! Nikoli ti ne dam deklin, in če po golih kolenih prideš k nam!" Zagrozila mu je s pestjo in se skrla za ovinkom.

"Zares ne vem, če je bilo dobro, kar sem storil. Lahko mi napravi kakšne neumnosti, saj je Minici mati in huda ženska je, kar sem videl in slišal. Ampak samo da bi to moji punčki pomagalo, drugo se bo že kako naredilo."

Zamišljen je bil kovač ter v dvomih, ali je bilo prav ali ne, kar je storil, in tako je stopil v izbo. Čudil se je nekoliko, da punčka več ne joka, a naglo se je razveselil, češ, moje zdravilo, ki sem je dal Polinovi materi, je pomagalo. V zibki se je smejala Minica, in nad njo se je sklanjala kovačica ter prijazno kramljala z otrokom. Ko pa je zaslišala za seboj korak, se je naglo obrnila ter z nejevoljnim očitanjem v glasu izpregovorila:

"Ali veš, da si neumen trot? Nate se res ni nič zanesti in še otroka ti ne morem samemu pustiti! Ni čudo, da je revica jokala, saj ni od jutra pa do opoldne ničesar dobila v usteca; zakaj ji pa

nisi dal mleka, ki sem ga zanjo pripravila v lončku? Ali ti nisem naročila, predno sem odšla?" Kovač je stal okamenel in top, in ni mogel in ni vedel najti besede. Samo toliko se mu je posvetilo v glavi, da je nekaj storil, kar ni bilo prav ne dobro, in da niti maha, niti velika Minica ne more biti z njim zadovoljna.

"Vresnici si pravi oča! Torej sestradati hočeš otroka, ubožico neboljeno, ti Boštjan boštjanisti! Povej mi vendar, kaj si mislil pravzaprav, čemu imaš pa glavo? Komaj sem nasitila revico, poln lonček je izpraznila in še ji ni bilo dosti."

"Na to pa zares nisem pomislil, da bi utegnila biti lačna." Kovač je bil odkritosrčen in se je zdaj čudil in strmel, kako je bilo mogoče pozabiti na to. In hudo, hudo se mu je zasmilila punčka, ki se je zaradi njega postila vse božje dopolne. "To je bilo grdo od mene," je tiho dejal in s strahom pomislil, kaj bo zdaj?

"Ali ni bila uročena?" je zastrmel. "Saj ste dejali, da je uročena."

Mati zdaj ni hotela ničesar več slišati o tem in je prav grdo izpod obrvi pogledala sina.

"Ti si uročen, ne pa Minica." Seveda, ako ne dobi jesti, mora jokati. Božica ne zna povedati, ti si pa kot štor v lesu, ki ničesar ne misli, ampak samo čaka, da suneš vanj. Oh, človek ti ne more reči dobre besede."

"Jaz sem pa pretepel tisto mater, ki jo je urekla."

"Katero mater, koga je urekla?"

"Polinovo mater sem pretepel, ki je prišla k nam, ko je vrela voda in ogelje." Kovač si je bil svest svoje nedolžnosti in svoje krivice. K tepežu ga je zapeljala mati, a do slabega sveta je pripomogel sam, ker je stradal punčko.

"I, koga je pa urekla?" "Saj ste vi dejali, da je Minica uročena in naj pretepem babo."

"O, ti koloburnež strupenski! Na, zdaj pa vidim, da ti ni pomagati! Torej Polinovo mater greš pretepat! Kaj ti je vendar padlo v glavo! Namesto, da bi nakresal samega sebe, ki si edini vsega kriv, se nad njo izpozabiš! In zdaj ti bo seveda dala svojo hčer, saj gotovo komaj čaka, da prideš in jo ubiješ! Ti si pokora zame in za otroka! Še od lakote bo vaju konec, ko mene več ne bo. O, saj tebi bi se prav godilo, le Minica se mi smisli! Za Polinovo se pa le obriši pod nosom, ali kjer se hočeš."

Strašno huda je bila kovačica, in ne da bi pogledala svojega korenjaka, ki je bil zdaj ves pobit in obupan, je odšla iz izbe.

"Kaj bo, kaj bo," je tarnal kovač. "Ojoj, prejoj, kaj sem storil! Na kakšno božjo pot bi se zaobljubil, ako bi vedel, da bo po magalo! Ojoj, prejoj!"

Žalosten je bil kovač, in polno bolečine je bilo njegovo sree. Glavo je stisnil v pesti in strmel v tla, ves razrovan od ljutega jada.

"In Polinkina Minica je šla raketom žvižgat. Nič več se mi ne bo smejala, nikoli, nikoli več, in midva s punčko pojdeva živa v zemljo, ojoj! Kdo bi si mislil, da bom jaz tako nesrečen, da me bo tako hudo udarila šiba božja. Kar po svetu jo odrinem in se skrijem kam, da bom delal pokoro. O, jaz grešnik, o uboga punčka! V Rim bi šel po odvezo k papazu, mogoče mi spregledajo."

Takrat pa je zaslišal prevesel smeh, ki je žvrgolel in šebetal v zibki. Pogledal je svojo hčerko in v trenutku je bila pozabljena vsa žalost in jeza in nesreča. Njena liceca so sijala, bleščala in cvetela, vsa jasna in svetla, kakor bi angelci sadili po njih božje rožice, njene oči so žarele in se utrinjale, kakor bi angelci lučice prižigali.

Kovač se je sklonil nizko k zibki, in dete, sladko in milo dete, ga je pobožalo po obrazu.

"Minica, ali si huda name?" In Minica se je zasmejala iz pobožala v drugič svojega očeta, hudega in silnega kovača.

(Konec prih.)

Uspeh, ali napredovanje obstoji v izvrševanju stvari, katere je težko izvrševati.

Kdor skuša s čužurnim delom prislužiti več, kakor mu je predpisano, — ta jemlje kruh svojemu delavcu tovarišu.

Imam še nekaj takih priveskov in bročk na člane in članice K. S. K. J. v zalogi in jih prodajam: fino pozlačene po \$2.00 (prej \$3.00). 14 kar. zlate po \$6.00 (prej \$8.00). Imam jih v zalogi samo jaz.

F. Kerže,

2711 So. Millard Ave.,

Chicago, Ill.

NE ZAKASNI.

Pridi in si oglej naše lepe zimske obleke, suknje (Mackans)

Naše obleke so ukrojene po najnovjši modi, takozvane 'Peck Victor'.

V naši prodajalni dobite vse oprave, dalje obuvala za moške in dečke (šolarje)

Mi izdelujemo obleke za moške po meri.

Cene od \$15.00, \$18.00, \$20.00 in naprej.

Naše blago je vse jamčeno, ali garantirano. — Cene primerne.

Pridi in si oglej prejo našo zalogo, predno greš k tujcu. Pokaži da nisi nevoščljiv domačim trgovcem in da se držiš gesla Svoji k svojim!

Patlogar & Thomas

133 So. Union Ave. vogal D. ceste, Pueblo, Colo.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,

v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue

Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

Z \$1.00

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje 3% po

Joliet Trust & Savings Bank

114 N. Chicago Street

JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

POZOR! Kadar se nahajate v gostilni,

3 pristne pijače, 2 zdravilne.

zahtevajte vedno dobro, zdrave in pristne pijače, in to so A. Horwatove: Importirani Brinjevec, Slivovec, Trpinovec, Grenko Vino in Kranjski Grenčec. Moja trditev je prva in edina samostojna, ki importira žgane pijače in zelišča naravnost iz Kranjskega. Rojaki, zapomnite si da je A. Horwatove Grenko Vino napravljeno iz najboljšega kalifornijskega rudočega vina in iz najzdravljivejših zelišč ter nadkrijuje vse druge pijače te vrste za človeka zdravje. Ravno tako Kranjski Grenčec. Posebne ali pijete slabo žganje, ne bo nikdar škodovalo, če daste polovico tega grenčeca vmes.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

— Umrla je v Ljubljani Marija Mahkovec služkinja, 83 let. — Miroslav Tičar, sin knjigovodje, 4 mesece. — Franc Hainke, pešec. — Ivan Skubic, pešec. — Josip Matys, pešec. — Ivan Kimovec, posestnik, 68 let. — Marija Döberlet, hči strojnika, 21 mesecev. — Marija Sink, mestna uboga, 72 let. — Anton Hutter, pešec. — Karol Poppek, vojaški delavec. — Alojzija Žakelj, mizarjeva žena, 44 let. — Anton Pandru, sin kajzarja-hiralec, 29 let. — Marija Rosmanith, žena strojnika, 45 let. — Franc Šparovic, železniški nadzornik, 42 let.

— Umrla je v Ljubljani v visoki starosti ga. Antonija Koslerjeva podpredsednica dež. gospejega društva "Rdečega križa".

— Umrla je v Metliki gospa Josipina Fleischmann, stara 68 let.

— Nesreča na železnici. Na železniški progi med Logatecem in Planino, pri kolometru 471.93, je tovorni vlak povozil infanterista Karla Joba, ostal je na mestu mrtve.

— Roparski napad. Ko je hotel župnik Fran Pokorn zapustiti svoje župnišče pri Kranju, bilo je to zjutraj okoli pete, je skočil v veži proti njemu neki človek z revolverjem v roki in zahteval od njega denar. Župnik je vzel iz denarnice nekaj kron in mu jih hotel dati. Neznane je zahteval, naj ji hvrže na tla. Župnik je to storil. Neznani človek jih je pobral in potem gbežal in izginil v gozdu. Baje je ta napadalec neki 41letni, v Cerkno pristojni ničvrednež.

— Konja, vprežena v koleselj, sta se splašala v Srednji vasi pri Ribnici in sicer ko se je pripeljal mimo neki veliki voz. Kočijaž je padel z voza in prišel pod kolesa; nevarno je ranjen na glavi in na prsih. Konja sta tekla naprej in povozila 82letno Barbaro Mikelj, ki je drug dan vsled poškodb umrla.

— Z žveplenkami se je igrala trinpolletna Marija Ostreževa na Velikem vrhu, ko se je mati nekoliko oddaljila iz hiše. Kar nenadno priteče deklica za njo s krikom; na dekletu je gorela obleka. Poškodbe so bile take da so ga morali odpeljati v bolnico, kjer je kmalu umrl.

— Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v se je priznala delavec južne železnice Ivanu Tomšič v Zalogu, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil gotove smrti v Savi Antona Snoj iz Sp. Kašlja.

— Z drevesa je padel v Cerkveni ulici deček Vinko Gabrovšek. Dobil je pri padcu take poškodbe, da so ga morali odpeljati v bolnico, kjer je kmalu umrl.

— Slana Mirna. 24. sept. Meščani se veselijo lepega vremena, a kmetje pa žalujejo, ker nam je slana pobrala vso ajdo. Še za seme je ne bo, tako tožijo kmetje. Tudi grozdje v nizkih legah se bo osipalo vsled slane.

— Ajda v Beli Krajani. Vsed slane, ki je padla dne 22. sept. zjutraj, je vsa ajda uničena v Beli Krajani. Škoda je velikanska.

— Na trg so jeli prinašati letošnji domači kostanj in ga prodajajo liter po 24—28 vin., kakor je pač kvaliteta. Še malo tepk in orehov, pa smo z letošnjim sadjem končali.

— Navijanje cen. Doznali smo, da se v bufeju kolodvorske restavracije prodajajo navadna domača jabolka občinstvu in celo revnim vojakom komad po 30 vinarjev. Rečemo nič, vprašamo samo: Jeli pri letošnji dobri sadni letini to človeško?

— Padel je na južnozahodnem bojišču dne 21. septembra t. l. zadet od sovražne krogle praporček domobr. pešpolka Franc Fabijančič, doma iz Bučke na Doljenjskem, po pokliu jurist. Vojni kurat Leop. Turčič o njem poroča: Kdorkoli je bližje z njim običeval, vsak ga je ljubil. Jaz sem ga spoznal šele v strelskih jarkih ob Dnjestrju in od tedaj sva si bila prijatelja. Nič narejenega ni bilo na njem; priprost in odkrit je bil v besedi, priprost in odkrit v obnašanju in dejanju, brez fraz in samoljubja — pravi vojak. Ko sva poslednjikrat sedela skupaj v prijateljski družbi, mi je rekel:

"Verjemite mi, da sem raje v bojni črti, kakor pa v gostilni pri belu pogrnjeni mizi; tam vem, komu služim, tu pa ne." — To so besede vojaka-junaka: "Komu služim..." — Cesarju in domovini, je hotel reči. Za cesarja in domovino je trpel, se boril in umrl. Gorski orjaki domače zemlje čuvajo njegov grob na prijazni planinici. Z železnim korakom stopa vojna svojo pot, ne meneč se za življenje tega ali onega — a Franco Fabijančiču bodi ohranjen zvest spomin v naših sreih. Naj v miru počiva v lepi domači zemlji! — V tem smislu sem mu vpričo častniškega zbora govoril v slovo zadnje besede.

— Visoko odlikovanje za generala feldmaršala von Mackensena. Naš cesar je odlikoval nemškega generala feldmaršala von Mackensena z velikim križem Štefanovega reda.

— Odlikovanje. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila višji zdravnik v Krakovem dr. Bernard Kotnik in nadporočnik-računovodja 7. topničarskega polka Božidar Tavčar. — Srebrno hrabrostno svetinjo je dobil praporščak Avg. Verbič.

— Odlikovanje. Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belorodnem traku je dobil vojaški kurat 26. dom. p. Josip Pinter. Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 27. dom. p. Franc Nejedlý, nadporočnik dom. železniške stražne polstotnije dr. Matej Senčar in črnovoj. nadporočnik dr. jur. Emil Gorišek, pri vojni bolnišnici št. 1-13. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. podčastnik 4. dom. p. Gustav Petschnig, narednik 5. dom. p. Anton Paulietič. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje v priznanje neustrašivega zadržanja pred sovražnikom je dobil šofer 45. dom. inf. četne divizije Ivan Petelin. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil infanterist 37. dom. p. Oevirk Maks.

— Vojaška odlikovanja. Pri 30. črnovoj. mešanem bataljonu, ki je po večini slovenski in znan iz bivanja v Gorici, je bilo odlikovanih lepo število naših fantov in mož. Izmed častnikov so bili odlikovani z zaslužnim križcem 3. razreda: Stotnik Ferd. Lazarus (Čeh, poveljnik trenja, in trije padli častniki: Spranjer (Štajer), Kuhn in Kleinpeter (Štajer). Signum laudis sta dobila: nadporočnik Ivan Piehler (Korošec) in okrožni zdravnik iz Vipave dr. Pavel Kranc. Bataljon se je odlikoval pri Sv. Martinu in na Doberdobski planoti.

— Iz italijanskega vjetništva se je oglašil Anton Pegam, posestnik iz Mišac št. 2. p. Podnart, Gorenjsko. Pegam je bil od začetka mobilizacije v Galiciji; tam ga je zadela sovražna krogla v levo roko. Ko je zopet okrevljal, je šel na južno bojišče in je bil dne 26. junija vjet. Nahaja se sedaj na Siciliji in piše, da se mu razmeroma dobro godi.

— Pomiloščenje. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem dne 4. julija t. l. zaradi detomora na smrt obsojena Elizabeta Mlinarič, tovarniška delavka v Gradeu pri Litiji, je bila pomiloščena in se ji je kazen spremenila v 12letno težko ječo.

— Novi davki. Ker ima država zdaj za vojno in za druge potrebe čedalje več izdatkov, hoče pomnožiti svoje izdatke. V ta namen so izšle danes tri naredbe, ki določajo po načelu progresivnosti urejen tarif za pristojbine od dedščin, daril in zavarovalnin. Pristojbina od dedščin ni odmerjena, po skupni zapuščini nego po čisti vrednosti premoženja, ki ga dobi posamezni dedič.

— Kranjska Gora. Dne 13. avgusta je umrl v neki bolnišnici na Ruskem Poljskem vojak Konstantin Robič, rodem iz naše fare. Bil je dvakrat zadet v glavo v bojni črti. Pokojnik ima tukaj svoje starše; dva njegova brata sta tudi v vojni, izmed katerih se je eden rešil iz potopljene avstrijske bojne ladje "Zenta". V Ameriki ima pokojnik dve sestri. Junaški mladenič K. Robič je bil pred vojno v Domžalah za žandarja, kjer so ga radi njegovega mirnega značaja in vestnega službovanja vsi snoštovali. Blag mu spomin!

Našemu notarju Klandru se je zadnje dni um popolnoma omražil. Bil je na aršabem bojišču, kjer je dobil hudo zmrzlo roko in sedaj so ga zopet klicali k vojakom, valed česar je znozel. Domžale. Naš dobroznani domačin Vinko Riedl, ki je že od izbruha vojne dodeljen vojaški godbi se nahaja sedaj v vojaški bolnišnici v Budimpešti ker je obolel za legarjem. Kakor piše semkaj svoji ženi, bode kmalu okreval. G. Riedl je bival svojačasno več let v New Yorku.

— 1000 cigaret za tri krome v prid našim ranjenim vojakom. Z navdušenjem so hiteli naši sinovi na bojno plan, da ščitijo domovje pred premočnim sovražnikom. Mnogo se jih vrača, da si zdravijo rane, ki jih je zadela sovražna roka. Dolžnost nas veže, da delimo skrb za dobrobit teh junakov. Darovi ljubezni so dolžnost hvalečnosti, kateri se naj nihče ne odteguje. Vseposvoda so se požrtvovalna srca odzvala, ali dardil ni nikdar preveč. Zlasti cigarete so dar, ki ga naši vojaki najbolj zažele in najraje sprejemajo. Ugodna prilika se nudi tu pomagati. Pri tukajšnjem tobačnem skladišču na Tržaški cesti šte. 12 se dobi za pet kron 1000 cev in za basanje potrebni tobak. Ko se na zanj prinese od dobrih rok basane cigarete, ki so namenjene za razdelitev v bolnišnih Rdečega križa, tedaj se vrne dve kroni. Potemtakem treba le nekoliko truda, pa je mogoče z malim denarjem udeležiti se dobrotelnega namena. Na delo tedaj kupujte in darujte, da olajšate položaj naših bednih ranjenih vojakov. — C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani.

— Pričetek pouka na ljudskih šolah na Kranjskem. Šolski pouk na onih ljudskih šolah, katere obiskujejo največ otroci kmečkih staršev, se prične z začetkom novembra, krajni šolski svet lahko določi, da se začne pouk poprej; pouk na šolah, ki jih obiskujejo največ otroci nekmečkih staršev, se ima pričeti pouk brez odloga. Tako je odredil deželni šolski svet, pooblaščen v to od nanešnega ministrstva.

— Občinska vojna pekarija v Postojni. Po vzoru mestne vojne pekarije ljubljanske je ustanovila občinska pekarija tudi mestna občina postojnska. Izkaznice za kruh so podobne izkaznicam, ki jih je izdala za odjemalce raznih živil mestna vojna prodajalna v Ljubljani.

— Tretje vojno posojilo. "New P. Presse" naznanja, da bo kmalu razpisano novo avstrijsko vojno posojilo in sicer najbrž po končani subskripciji v Nemčiji, kjer se baš sedaj vrši emisija 3. nemškega vojnega posojila. Pri prvih dveh naših vojnih posojilih (prvo v novembru 1914, drugo v maju in juniju 1915) je bilo samo v avstrijskih deželah subskribiranih nad 4765 milijonov kron.

— Nova uredba porabe mesa. Listi poročajo, da namerava vlada zaradi naraščajočega zmanjkanja živine in da ne bi trpela živinoreja, omejiti uživanje mesa tako, da se po tri ali štiri dni ne bo smelo uživati mesa. Obenem pravijo pravijo listi, da razmišlja vlada, kako omejiti nezasišano naraščanje živinskih cen in cen mesa. Pri nas na Kranjskem široki sloji še komaj enkrat na teden zmagujejo meso. Ogromna večina prebivalstva sploh ne pozna več mesa in ker je mast neznanstvo draga, si je lahko misliti, kako ljudje žive.

— Streljanje na lovu. Za Kranjsko svoj čas izdana prepoved streljanja se je, v kolikor gre za izvrševanje lova, preklicala za politične okraje Kočevje, Krško, Litija, Novo mesto in Črnomelj. Za vse druge politične okraje ostane prepoved streljanja v cellem obsegu v veljavi.

— Občinski svet v Postojni je razpuščen in je deželni vladni tajnik dr. Lukan imenovan za gerenta.

— Notarska vest. Notar Viktor Poznik v Senožečah je premeščen v Lož.

— V pokoj je šel sodni svetnik in dolgoletni sodni predstojnik Jožef Pelegrini v Ložu.

— Svojega gospodarja okradel, 15letni hlapec Anton Zavrnik v Št. Florjanju pri Škofji Loki je vzel iz zaprte omare 200 kron. Zavrnik je priznal tatvino, porabil pa je od ukradenega denarja 100 kron.

ŠTAJERSKO.

— V Kozjem je umrl v soboto popoldne dne 18. septembra po kratki, a mučni bolezni tamošnji učitelj g. Ljudevit Ulčar v najlepši moški dobi, star jedva 38 let. Rojen je bil leta 1877. v Polju na Štajerskem. Po dokončani študijah l. 1898. je služboval napreje na kršnem Krasu, nato kot šolovodja na Žusnu pri Loki na Štajerskem, končno pa od l. 1901, torej 14 let kot učitelj v Kozjem. Pokojnik je bil dober in vesten učitelj ter obče priljubljen. Blag mu spomin!

— Slavn dan domobranskega pešpolka št. 26. Mariborski listi poročajo: "26. avgusta je slavil mariborski domobranski pešpolk št. 26 v svojem sedanjem bivališču obletnico bitke pri Žukovu. Polk je nastopil k maši, katere se je udeležil tudi divizionar. Vojni kurat Pinter je po maši govoril o junaških činih polka v poteklem letu. Potem je dal divizionar povelje, naj nastopita 11. stotnija in pionirski oddelke polka pred fronto, da se jima posebej zahvali, ker sta z energičnim nastopom omogočila 8. avgusta padece obmostja pri Cernelici. Divizionar je imel sledeč nagovor: Vojaki! 11. stotnija je izvršila slaven čin. Pod vodstvom svojega hrabrega poveljnika, nadporočnika Rakuša je kot prva vdrila v sovražne žične utrdbe. Kot prva stotnija celega 3. kora je izvršila to, kar se doslej ni za možno smatralo. Postojanko, katero je zavzela, je obdržala. Porabiti hočem to priliko in se posebej zahvaliti hrabrim pionirski oddelku polka, kateri so žičnate ograje predrl in naskok 11. stotnije omogočili; s tem so mnogo k junaškemu činu iste pripomogli. Prepričan sem, da bodo tudi druge stotnije polka in pa njegovi strojni oddelki svojo nalogo, kadar jim bo dana, ravno tako izpolnili. To, vojaki, mi boste obljubili z istim klicem, s katerim bomo napadli sovražnika: trikratni hura!" To izvredno priznanje našemu slovenskemu spodnještajerskemu polku ter posebej še domačinu, gospodu nadporočniku Rakuši, je našlo med nami najveselejši odmev. Na svoje junaške fante, ki tako častno služijo cesarju in domovini, smo lahko spodnještajerski Slovenci po vsej pravici ponosni.

— Drobne vesti s Štajerskega. Umrl je v Celju vsled ran z bojišča pešec Anton Čatež od 87. pešpolka. — Umrla so v Braslovčah gospa M. Plaskan, soproga veleposestnika M. Plaskana; v Janeževem vrhu na Pohorju posestnik Jožef Grubelnik, bivši več letni občinski odbornik in župan občine; v Pernovem pri Žaleu vsled kapi posestnik Jožef Čokan. — Iz Ptujja. V Brezovcu je nekdo udrl v sobo prevžitkarice Roze Lajh in jo je s sekuro ubil. Sumijo njegovega zeta, da je to storil, ker je bil jezen, da je moral tašči pred kratkim plačati 2000 K dolga. — Iz Maribora. Za stolnega prošta je imenovan konzist. tajnik dr. Ivan Tomazič. — Umrl je v Peklu pri Poljčanah gostilničar in župan Jožef Baumann. — Umrl je v Zg. Polskavi nadučitelj in občinski odbornik Jožef Vodošek.

PRIMORSKO.

— Trst dobiva patrijotično, avstrijsko lice. V Trstu je bilo ustanovljenih pod velelaško mestno upravo polno rekreatorski, v katerih se je zbiralo okoli 3000 dečkov in deklic ob šole prostem času; vzgajali so mladino tam v radikalno-nacionalnem smislu, uvedli so eksercicije, običajne v italijanski armadi in uniformirani so bili po italijanskem vzoru. Sedaj se vrši preobrat. Okrajni komisar pl. Lund je bil že v Lošinj ustanovil stesozledni zbor, v Trstu je prevzel vodstvo vseh javnih mladinskih vzgojevalnih zavodov. Značilen za tržaške razmere je na primer zgled, da je ravnatelj rekreatorske armade v starem mestu, ki se je imenoval Skok, prekrstil svoje ime v Seochi in hitro po izbruhu vojne tekkel v Italijo, kjer ga je sprejel Barzilaj. Dosedaj je poddržavljenih šest rekreatorskih, vsak zavod obiskuje štiristo do petsto dečkov in mladeničev v starosti 6. do 18. leta. Gojenci imajo mornariške uniforme. Ustanovil se je stesozledni zbor, v katerega je vstopilo okoli 300 učencev iz srednjih, meščanskih in strokovnih šol. Fantje eksercirajo izborni po predpisih avstro-ogrškega pravilnika in po nemški komandni; izkazujejo se koristne pri raznih splošnomeščanskih zadevah. Trst ostaja "fidelissima".

— Zader brez petroleja. Več dni že v Zadru ni petroleja. Kar ga je bilo, so prodali po 80 vinarjev liter.

— Na Reki se širi sedaj v vojnem času nečuvna prostitucija. Žene, katerih moške so na bojnem polju, dekleta, ki so brez pravega nadzorstva, se vdajajo prostituciji v izredno veliki meri. Širijo se venerične bolezni. Redarstvena oblast je začela postopati najstrožje proti razuzdanemu in pokvarjenemu ženskemu svetu, vrše se obsodbe, kar vse naj pomaga, zadušiti kugo prostitucije.

— Tolmin je jako lep, prijeten trg. Poleti je tam polno letoviščarjev, zlasti radi prihajajo Tržačani. Trg ima krasno lego sredi govorja, okolica je divna. Tolminska občina je jako obsežna. Pod njo spadajo skrajji: Čadrg, Dolje-Zabčce, Volarje, Zatoletina, to so davčne občine; oddelki: Gabrije, Prapetno, Selišče, Zadlar Zabčce, Zabčce. Prebivalstva je nad 6000, Tolmin sam šteje prebivalstva 4600. Tolmin ima štiri razredno šolo, tam je bila tudi pripravljalnica za učiteljske. V Tolminu je okrajno glavarstvo, poštni in brzojavni urad, okrajna sodnija, davkarija, notar, odvetnik, občinski in okrajni zdravnik. V Tolminu je narodna čitalnica, ustanovljena leta 1862., rokodelsko bralno društvo, ustanovljeno leta 1882., hranilnica in posojilnica, sadjarsko društvo, podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, prostovoljno gasilno društvo, olepševalno pozgodovalno društvo, pevski in izobraževalna društva v Ljubinu, Poljubinu, Zatoletinu, Volarjih. Tolmin je bil pač vedno zavetišče dobrega narodnega in prosvetnega gibanja. Tolmin je oddaljen od Gorice 41 kilometrov. V Podmeleu je železniška postaja. Postaja v Sv. Luciji nosi napis: Sv. Lucija—Tolmin. Zad-

nja leta je bilo v Tolminu obilo vojaštva. Tolminska kotlina je polna lepote v krogu planin, v sredi se dviga v obliki stožca hrib, na katerem je stal g. ad ponosnih tolminskih grofov. Sedaj je v razvalinah, samo zgodovina se priča, da je nekdanj moralo biti hudo za kmeta, ker se je bil dvignil, nastal je "tolminski kmečki punt," glavni puntarji so bili usmrčeni v Gorici na Travniku. Rajniki tolminski rojak profesor Simon Rutar je spisal zanimivo "Zgodovino Tolminskega." V zgodovini Tolminskega sta igrala važno vlogo tudi Čedad in Oglej. Na omenjeni grad so hodili na letovišče tudi oglejski patriarhi. "Dantejeva jama" pri Tolminu... v njej je dobil vtiske za svoj "Pekel," tu v groznih globelih krnskega pogorja, sedaj divja italijanski pekeli okoli Tolmina, ali zaman se trudi Italijan, da bi zavzel "la plecola Parigi".

— Koliko kruha dobi v Trstu posamezna oseba. Tržaška aprovi-zacijska komisija je začasno določila, da se daje na izkaznice za eno osebo pol štruce, na izkaznice za 2 do 3 osebe eno štruco, na izkaznice za 4, 5, 6 in več oseb po dve štruci kruha.

— Koliko je še ljudi v Gorici to je težko povedati natančno. Dopolndne je nekaj časa, dokler se trži, precej živahno, tudi popoldne kako uro, drugače je tiho, mirno, mrtvo, zvečer ob 7. uri Gorica takorekto izumre. Nekateri pravijo, da je v Gorici več tisoč ljudi, da število celo narašča, ali to je pretirano, kakor je pretirana trditev, da jih je morda komaj 2000 stalno v Gorici. Begunci, ki prihajajo, pravijo, kako radi bi se vrnili, ali razmere so take, da ne kaže vračati se, in novo obstreljevanje odžene še marsikoga, ki se je sicer zaklel, da ne pojde iz Gorice, pa naj se zgodi z njo kar se hoče.

— Mleka manjka v Gorici. Gorški magistrat je bil določil za mleko čeno 32 v, ali mlekarne prodajajo mleko v sedanjih razmerah dražje zunaj mesta, zato ga nočejo voziti v mesto; prodajajo mleko celo po 60 v in še dražje.

— Nenadne smrti je umrla v Trstu 65letna posestnica Marija Može, Kjadin št. 5.

— Gostilen v Gorici je odprtih precej in delajo dobre kupčije. Neka gostilna na nekem dvorišču porabi na dan do 50 kg mesa in kosilo: juha, meso, prikuha in četrť vina stane 2 K 40 v. Belo vino točijo po 2 K 40 liter. Golaš stane 64 v, kos kruha 6 v. Pivo se toči v Gorici po 50 v vrček.

— Aprovizacija v Gorici. Kruha imamo dovolj, le bolj črn postaja. Občutno pomanjkanje pa vlada glede sladkorja, olja in petroleja. Tudi meso je redkokje na prodaj. Na to opozarjamo posebno naš aprovi-zacijski odsek: 1 liter olja stane 5 kron 80 vin.; a človek mora prebrskati vse ulice, da ga sploh dobi. Slanine ni, olje pa tako drago, da si ga more le malokdo privoščiti. Prosimo v tem oziru nujne pomoči! Dnevi se krajšajo in v Gorici ni — petroleja. Hudomušneži nas tolažijo, da bomo hōdili, kmalu ob 4. uri popoldne spat in si prihranimo na ta način še — večerjo.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$15.50, K 50 samo \$7.75 s poštino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

KRONA V VIŠAVI.

SPISAL JOSIP PREMK.

(Dalje.)

Dominik pa je v svoji sobi urejal in popravil še dalje. Vsak listič, ki je ležal na mizi ali kjer koli je obrnil in pregledal še enkrat in potem položil k drugim na kopico papirja in listin k oknu. In pri tem delu mu je igral na ustnicah tako trpek in rezek smehljaj, kakor da so stvari, ki jih meče na kup, draga lastnina kakaga njegovega sovražnika. To in ono knjigo je odprl še enkrat, pristopil k luči, prelital strani, potem pa se nasmehnil s tistim zlobnim nasmehom in jo vrnil k drugim.

Prah, ki se je dvigal od tal, mu je naposled napolnil prsi, da ga je posilil hud kašelj. Sedel je na posteljo in se krčevito prijel za prsi, in takrat je zapazil na belem robu, ki ga je tiščal na usta — majhno liso temne krvi. Skimal je in je odprl okno. Šop lističev in različnega papirja, ki ga je nabral po knjigah in na mizi je poromal skozi okno v hladno noč. Nekaj časa so plesali vsamezni kosi papirja ob zidu v vijugastih kolobarjih, kakor da se boje in branijo pasti na mokra snežena tla; nato je zaprl okno, upihnil luč in legel oblečen na posteljo.

Skozi okno se je razlila po sobi bela mesečina, da je padal križ med šipami daleč do vrat in rosno steklo se je svetilo kakor nanižano z drobnimi biseri. Dominik je ležal na postelji mirno, z prekrizanimi rokami pod glavo in samo njegovo sopenje se je čulo. Iz davnine, iz sive preteklosti so vstajali pred njim spomini kakor mogočni plameni v noč, kamor je zablodil sedaj . . .

Nekdaj je bilo pred njim vse tako jasno in svetlo, v srcu toliko upov in moči, sedaj pa se mu je zdelo, da je prišel po dolgem, trdnem potovanju do razpoltja, kjer se mora odločiti. In odločil se je že: tam zunaj v snegu je ležala zavrnjena marsikatera težka misel, ki jo je zabeležil na ta ali oni listič, in tam za vrati so bile pripravljene knjige na velikem kupu, da jih spravi v zaboj in se pogleda nikoli več. In hipoma, sam ni vedel kako se je zgodilo, da se mu je vzbudil v duši srd nad vsem, kar je nosilo le malenkost spomin, le neznamen sled na katerokoli misel, dogodek ali upanje v preteklosti . . . Sklenil je, da zasja med bodočnostjo in preteklostjo globok prepad, čez katerega ne bo mogel nikoli, da se dvigne med davnino in bodočnostjo visoka stena, čez katero ne bo mogla niti ena misel in da prične popolnoma novo življenje.

Obrnil se je v postelji in se zagledal v mizo, ki je bila prazna in gola; samo mesečni žarki so se lomili na njeni gladini, kjer je bilo še pred kratkim toliko lističev in knjig; a sedaj je ležalo vse tam zunaj v snegu — pozabljeno in zavrženo.

Zatisnil je oči in je skušal pozabiti na vse, a spomini so prihajali kakor mučni, nepovabljeni gosti in tirali njegove zbegane misli nazaj na prehojeno pot, v tiste davne trenutke, ko se je s ponosom in močjo napotil k sreči in slavi . . .

Takrat ni čutil v prsih te težke temnote in duševnega kašlja, ni čutil v senah te utrujenosti in smehljaj se je vsem, ki so ostali v dolini zlatopoljski neznatni in pozabljeni. Upov pijan je vriskal do najvišjih ciljev in še Manica, ki mu je bila najljubša izmed vseh, se mu je zdelala le klavna senca pravega človeka. Ni mu bilo težko pozabiti rodne grude, ko je živel v njegovi duši sto lepših solne, kot to, ki sije nad dolino zlatopoljsko; ni se mu bilo težko ločiti od teh nevednih, majhnih ljudi, ko je spoznal v svetu toliko večjih in mogočnejših . . .

In njegove misli so poromale na pot, ki jo je nastopil in hodil s tolikim hrepenenjem, obstale so ob vsakem dogodku, ob vsakem razočaranju, da je siknil naposled razdraženo in odločno:

"Novo življenje, nova pot! Andrej, odprl si mi oči!"

Trden sklep se mu je porodil v duši in z zadovoljnim nasmehom je planil s postelje, prižgal

svetiljko in pričel hoditi po sobi gor in dol . . .

Med tem pa sta v spalnici snovala Jakob in Cila važne naklepe. Jakobu ni bilo do spanja in tudi žena Cila, ki je umolknila navadno takoj, ko se je zagnila z odelo, je bila zgovorna in je povedala in nasvetovala možu marsikaj važnega. Manica je spala v sosedni izbi in tako sta si lahko povedala naravnost, kako in kaj mislita . . .

"Če se je oženil," je menila Cila — "si ni izbral beraške neveste, in po njeni smrti je denar gotovo pripadel njemu, če že ne poprej. Sam je tudi gotovo kaj pridelal, zapravljal ni, kako naj bo potem drugače, kot da ima denar naložen in spravljen v kaki hranilnici ali kjerkoli. Le misli si, da ni tako brez vsega in neumnost bi bilo, če bi imu vsiljeval še to, kar ima po očetu in materi pri tebi."

Jakob je najprvo nekaj zamrmral, a nato je odvrnil razločno in precej glasno: "Je že mogoče tako, kakor misliš, pa naj ima kolikor hoče in kjer hoče, kar mu gre po očetovem testamentu, je njegovo in grdo bi bilo, ko bi hotel jaz pridržati zase. Ne maram, pa če bi bilo desetkrat toliko! Njegovo je in spodobi se, da dobi, kakor sta želela oče in mati. Tisto pa, kar ima svojega, me nič ne briga. Če ima, je prav, če nima tudi vso, ako bo kdaj kaj potreboval, mu ne bom odrekel pomoči. Bog ne da! Petindvajset let sem želel, da bi prišel, kakor brat bi bil, če bi stegal sedaj prste po njegovem? Ne bodi vendar tako brez vesti in preudari in premisli, kako in kaj je prav! Kakšne misli bi imel o meni, ko bi storil, kakor praviš ti, in ko je vedel že davno, da oče in mati nanj nista pozabila."

Ženi Cili to Jakobovo govorjenje ni bilo nič kaj po volji in je nekaj časa molčala, nato pa je odvrnila godrnjaje in zlovorno: "Stori, kakor hočeš, in glej, da se ne boš kesal!"

"Kako bi se kesal in zakaj?" se je začudil.

In kakor da je videla žena skozi temo, da so se mu jezno zasvetile oči, je dejala mirneje in bolj tiho:

"Jaz mislim zaradi Kodrasove hiše."

"Saj se ni rekel nič gotovega," je začel — "a kakor sem izprevidel, mu je stvar po volji. Pa kako tudi ne! Prostočno bo imel in uredi si po svoji volji, Manica pa mu bo rada gospodinjila, in če se je privadi, bi ne dejal dvakrat, da se zna še kaj izcimiti. Nimam zavezanih oči in vidim, kako se obnaša Manica, kadar ga ni na pregled in kako je bila vsa drugačna noč, ko je videla in izvedela, kaj nameravamo. Še vedno ga ni pozabila, le verjemi, čeprav ima že sivo glavo in bi mu jih človek prej prisodil sedemdeset kakor petdeset. Samo za Dominikove misli ne vem, je je vse prenesen in preveč vdan v svoje študiranje. Preveč se je izpremenil in preduril. Vdovec je in če se preseli v Kodrasovo hišo, mu skoro ne bo kazalo drugače, kakor da se oženi."

Žena Cila na te dalekosežne Jakobove misli ni vedela ali pa ni hotela ničesar odgovoriti, da je Jakob modroval še dalje sam; na glasu se mu je poznalo, da bi bilo zelo zadovoljen, ko bi se zgodilo po njegovih mislih in željah.

"Želel bi mu, da bi pričel živeti zopet krščansko in mirno življenje, saj je dovolj časa blodil okrog in ni prinesel seboj drugega kot trdno glavo. Nesrečen je moral biti s svojo ženo, zato je nič ne omeni, nesrečen, rečem ti, in mogoče še zelo. Prav je da je umrla, sedaj je prost in lahko živi kakor hoče. Če se bo le dalo, ga pregovorim, da prične nekotiko z gospodarstvom, da pozabi na vse, kar ga je doletelo grenkega v svetu, in če vzame Manico, bo dobil pravega angela."

Pa če bi slišala Manica te Jakobove besede, bi jih ne bila vesela in žalostno bi se ji zagledale oči v tla, kakor vedno, kadar je pomislila nanj. In tisti večer tem

bolj, ker srce ji je bilo polno tako različnih čustev, da si je želela samo počitka in spanja.

Ko je prišla v svojo majhano izbo, kjer je spala, odkar se je naselil v podstrešnici Dominik, ni prižgala luči kakor navadno, temveč se slekla naglo in legla v posteljo.

Zarila je obraz v blazine in zatisnila oči, a tudi skozi trepalnice je videla njegove bliskajoče poglede in pa v ušesih ji je zvenel še vedno njegov smeh, ki se je zdel Manici tako strašen in pretresljiv . . . In čim bolj je premišljevala vse njegovo nerazumljivo početje, tem bolj se ji je vsiljevala temna slutnja, da Dominik ni več popolnoma pri zdravni pameti . . . Prestrašila se je te misli in jo skušala zamoriti, a vse, kar je videla in zvedela tisti večer, je pričalo tako. Kako bi bilo drugače, ko hoče naenkrat uničiti vse, kar mu je bilo prej tako drago in da se je izpremenil v enem dnevu tako, da kuje z Jakobom načrte, ki bi se mu zdeli prej gotovo smešni in neumni? In potem ta njegov oduren smeh in ti grozni pogledi, raztresenost in jeza . . . vse obenem, kakor da so se mu zmedle zdrave misli.

In če se uresniči Jakobov namen in se Dominik vda, da kupi Kodrasovo hišo, ali naj gre tja in prebiva z njim pod eno in isto streho? In to sedaj, ko so njegove oči tako blodne in grozne in ni na njem niti najmanjšega sledu o nekdanjem Dominiku?

Hotela se je siloma otresti vseh teh težkih, vročih misli, a mučile so jo še v spanju, še v sledečih sanjah . . .

Pred Klandrovo hišo je pridrala dolga vrsta voz, ozaljšanih s pisanimi trakovi in polnih prazničnih svatov. Še konji so imeli v komatih bele rože in dolge rdeče pentlje.

Solnce se je smejalo na nebu in čez vso zlatopoljsko dolino je bil razlit njegov zlati smehljaj. To je bil dan, ki ga je čakala Manica duša že dolgo vrsto let . . . Belo oblečena je stala pri oknu, vvenček se je zibal v nejnihi laseh, in ob njeni strani je stal Dominik prazničen in svatovski, kakor se spodobi za takega ženina. Črno obleko je imel in svetel klobuk, veliko rožo v gumbnici in dasi je bila njegova brada že osivela in redka, se je zdel Manici kakor kralj, ki ga je željno čakala tako dolgo . . . Smehljaj se ji je in ji stiskal roko, kakor nekdanj gori pri zidanici sredi zelenih gor, ko se je sklonil k njej in jo privil k sebi.

"In sedaj si moja, Manica! Dolgo si me čakala, ubožica, a prišel sem, dasi truden iz daljne tujine, da izpolnim, kar sem ti obljubil . . . Ali se še spominjaš onega davnega svetega večera, ko je pokal led nad potokom in so upogibale snežene vrbe svoje težke veje tako nizko, da se ni videlo nikamor? Ali se še spominjaš, Manica? Davno je bilo, koliko gorja je preneslo srce ta čas, a vendar sva dočkala dan, ki nama je bil usojen že od nekdanj!" . . .

Tako ji je govoril in Manica je medlela sreče in veselja . . . (Dalje prihodnjic.)

AMERIŠKE VESTI.

Poročno darilo Wilsonu.

Rim, Italija, 8. novembra. Sv. oče namerava poslati predsedniku Wilsonu lastnoročno pisano čestitko po svojem posebnem poslanecu povodom zopetne poroke z Mrs. Galt. Zaeno bode izročil ta poslanec predsedniku Wilsonu neko dragoceno in krasno spominsko darilo.

Pridelek oranž.

Sacramento, Cal. 8. novembra. Državni poljedelski urad naznanja, da bode letošnji pridelek oranž v Calif. izredno slab, ali za 50% manjši kot zadnje leto; vsled tega bode letošnja zimo oranže vsepovsod dražje, kot običajno. Pač bode pa dovoljen pridelek limon in oliv.

Huerta zopet na prostem.

El Paso, Tex. 7. novembra. Ker je bivši mehiškanski diktator Victoriano Huerta v državnem zaporu v Part Bliss, Tex. nevarno obolel, mu je dovolila washingtonska vlada, da so ga odpeljali preko meje v Mehiko. Vse druge njegove zajete pristaje pa še držijo varno v imenovanem zaporu.

telefon: Canal 2638.

MATH GRILL

SLOVENSKA GOSTILNA

1847 W. 22nd St., Chicago, Ill.

(blizu So. Lincoln St.)

kjer se prodaja izborna, vsakovrstna pijača, unijake smodke, osobito pa pristno domače vino iz najboljega newyorškega grozdja. Biljardna miza je prijateljem biljardne igre vedno na razpolago. Slovincem se najtopleje priporočam za obilen obisk.

Državna univerza v Penna.

V Philadelphiji se je tekoče šolsko leto upisalo na državno univerzo 1001 novih slušateljev tako da obiskuje to šolo sedaj 8469 dijakov. To število tvori rekord vseh minulih let.

Popravek.

V zadnji številki našega lista se je urinil tiskarski škrat v dopis društva Vitezov sv. Martina št. 75, La Salle, Ill. na II. strani, drugi stolpec.

Označena pozdravna kitica prenovljeni društveni zastavi naj se začneja pravilno sledeče:

"Zastava naša dvigaj se, Na pravo pot nas vodi!" (itd.) Uredništvo.

Književnost.

Upravičeno nabožnega mesecnika "Ave Maria" je pravkar izdalo svoj Koledar za prestopno leto 1916, ki obsega s četivom in oglašji vred 160 strani. Posebno lična in okusna je letos naslovna stran tega Koledarja tiskana v več barvah. Med lepo urejenim četivom se nam posebno dopade življenjepis Rev. Oton Skola, slovenskega frančiškana, rodom iz Novega mesta na Dolenjskem, ki je misijonaril tukaj v Ameriki z nepozabnim pok. Franc Pircem. To delo je sestavil znani pisatelj zgodovinskih črtic Rev. J. L. Zaplotnik. V tem Koledarju je opisana tudi kratka zgodovina slovenske župnije na Calumetu, Mich., in najnovejši seznam slovenskih duhovnikov v Ameriki. Ta Koledar našim naročnikom toplo priporočamo; naroča se pri upravi "Ave Maria", 21 Nassau ave., Brooklyn, N. Y.

Družba sv. Mohorja v Celoveu je izdala za leto 1916 sledeče knjige:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zv.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

Vse te knjige so že došle v Ameriko. Posebno zanimiv je letošnji Koledar te družbe, z natančnim opisom sedanje evropske vojne, opremljen z lepimi slikami. Zanimiva je tudi Zgodovina našega domačega, ali kranjskega pešpolka št. 17.

Čudno je, da šteje Družba sv. Mohorja letos še tako veliko število udov, namreč 74.314 ali samo za 4047 manj, kot prejšnje leto. Torej je ta družba nazadovala navzlic vojne le za primeroma prav majhno število. Prijateljem dobrega čtiva priporočamo letošnje Mohorjeve knjige prav toplo.

Oba sta trpela.

Mr Jos. Skripec iz James City, Pa., je bolehal istočasno, ko je bila tudi njegova žena bolna. O tem je pisal sledeče: "Dosti ne priklake sem imel z zapeko in moja žena tudi. Imela sva bolečine v glavi, želodecu in hrbtu. Naročila sva si torej in dobila Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, naše bolečine so izginile in zapeka (zabasanost) tudi. Hvala Bogu, sedaj se počutiva oba dobro! Spoštovanjem, Jos. Skripec, box 46, James City, Pa." Zabasanost je običajni vzrok in posledica raznih bolezni; isto bi se ne smelo nikdar zanemarjati. V tem slučaju rabite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To vino pomaga v neprimikah z želodecem in trebuhom; kadar imate malo krvi, kadar ste slabotni na celem telesu, če ste nervozni in če ne morete spati. Cena \$1.00. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Za revmatizem in živčne bolezni in izpahke vam priporočamo, da drgnete telo s Trinerjevim Linimentom. Cena 25 in 50c; po pošti 35 in 60c.

ZAHVALA.

S tem se zahvaljujemo odboru Slov. podp. društva sv. Cirila in Metoda št. 8 K. S. K. J. v Joliet, Ill., ker se je tako hitro potrudil, da je listine našega pokojnega sina Karol Kambiča uredil in odpisal Jednotnemu odboru.

Zahvaljujemo se dalje sl. odboru K. S. K. Jednote za točno in hitro izplačilo te posmrtnine v znesku \$1000.

Joliet, Ill., dne 8. novembra 1915.

Zahjuči ostali:

Martin Kambič in Urška Kambič, stariši.

Martin Kambič, brat.

Marija Kambič, omož. Horvatin, sestra.

John Horvatin, svak.

DVA SALUNA

se oddata v najem

z novim letom, in sicer na voglu Jackson in Indiana Sts., ter na 209 Indiana Str. v Jolietu, Ill. Obe gostilni sta samo en blok od slovenske cerkve in poznane v tej naselbini za najstarejše in najboljše.

Vprašajte osebno pred 1. decembrom po 6 uri zvečer, pri

Jos. Stukel, 209-Indiana St. Joliet, Ill.

NA PRODAJ.

je na 1758 W. 22 St. v Chicagu, Ill.,

"Candy Store"

ali prodajalna slaščic in trafika.

Prostor se nahaja v središču slovenske naselbine na vogalu So. Wood St. in W. 22 St. Proda se po nizki ceni radi odpotovanja lastnika in je prilika zato le še nekaj dni.

Kdor ima veselje za to lahko obrt, ki mu donaja lep dobiček, naj se javi. V tej prodajalni je velika zaloga raznovrstnih slaškarij, igrač, drobnarije, cigar in tobaka.

Več se proizve pri

M. Laurich,

1900 W. 22 Place Chicago, Ill.

Phone: Canal 5777.

Zaeno naznanjam cenj. občinstvu, da imam na prodaj še več drugih hiš in lotov v bližini slovenske cerkve v Chicagu. Prodajem iste po nizki ceni.

Kdor namerava tukaj kupiti kako zemljišče ali hišo, naj se zgleda pri zgoraj podpisanemu. (Adv. No. 44).

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani imam na prodaj v okolici Willard in Greerwood, Wisconsin, dosti zelo rodovitne zemlje; torej če katerega veseli isto kupiti, ali iti na farm, naj mi piše, ali naj se pa osebn obrne na spodaj podpisanega:

Gregor Seliškar

R. 5. box 26

Greenwood, Wis.

Ad. 5. 5. — 11. 5.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916.

Izšlo je šestero knjig in sicer:

1. Koledar za leto 1916.
2. Mesija, 2. zvezek.
3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17.
4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek.
5. Slovenske večernice, 69. zv.
6. Trojka, povest, namesto molitvenika.

En iztis knjig po pošti stane \$1.50 za naročnike v Pittsburgu, Clevelandu in Chicagu pa samo \$1.30 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udarno za prihodnje leto, ki znaša samo jeden dolar.

ALOIS SKULJ,

P. O. Box 1402, New York City, N. Y. (11.10—12.29. 15.)

ZA VSEBINO OGLASOV odgovorno ne uredništvo, ne v pravništvo.

Frank Petkovšek

720 Market Street

WAUKEGAN, ILLINOIS

Zastopnik raznih parobrodskih druž. Posilja denarje v staro domovino in praviha notarske posle.

Se toplo priporoča Slovincem v Waukegan in okolici.

PETER CULIG

JAVNI NOTAR

1245 So. Santa Fé Avenue,

Pueblo, Colo

Izdeluje vsakovrstne pravne ljavne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

Za farme in zemljišča

ob dobrih cestah, blizu šol in blizu železniške postaje se obrnita na rokaja:

WM. BRUNSCHMID, farmer,

Jump River, Wis.

(Ad. 12. 1. 15)

TEL.: CANAL 6027.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA

MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinjje! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Jaz prodajam mleko, ki je pasteurizirano; dobivam ga naravnost od fermerjev. Mleko je preje natančno preiskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarn; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko teke vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mlko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se toplo priporočam:

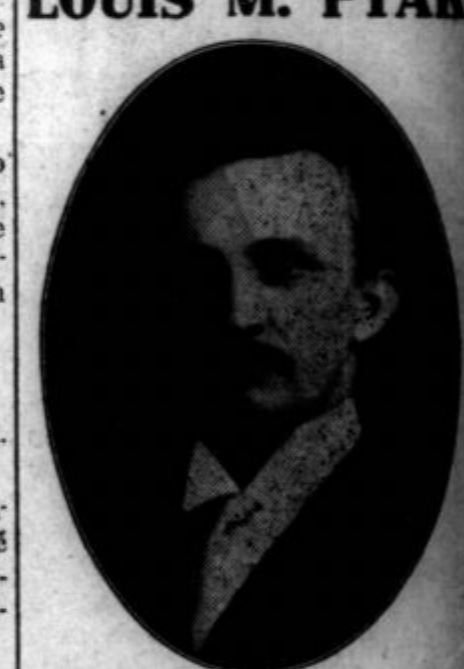
FRANK GRILL,

slovensko-hrvatski mlek

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Telefon: 617 R.

LOUIS M. PTAK

oblastv. potrjeni

POGREBNIK

210 St. Marks Street

PERU, ILL.

Se toplo priporoča rojakom Slovincem v Peru, La Salle, Oglesby in Depue, Ill., za oskrbo pogrebno. Jaz sem rodom Čeh in sem edini pogrebnik v tem kraju ter okolici, ki je tudi član K. S. K. J. Na razpolago imam vedno ambulanci voz, ter kočije za razne prilike: poroka, krstije, itd. Člani podpirajte člani!

Važen nasvet

Ako ste v zadregi,

da morda potrebujete

ODVETNIKA ALI

ZAGOVORNIKA

obrnite se za zaupno na:

August W. Kerr-a

ki vam bode stal na strani in pripomogel do vaših pravic. Ta odvetnik je prijatelj pravice, ker je vrhovni svetovalec in odvetnik velike unije

United Mine Workers

of America,

District 12.

Osobito se priporoča delavcem v odškodninskih tozbah. Njegov naslov je:

A. W. KERR,

ROOM 810-811

FERGUSON BUILDING

Springfield, Illinois.